

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HUMANISTISKA FAKULTETEN

Others like you

En analys av hur två HBTQ-organisationer – israeliska *Aguda* och palestinska *Al-Qaws* – konstruerar sig själva och sin verksamhet i relation till ett föreställt ”Väst”

Institutionen för Kulturvetenskaper
Genusvetenskap, Fördjupningskurs, GS1301
Uppsats, 15hp, Ht 2013
Författare: Ida Holmlund
Handledare: Erika Alm

Tack!

Mitt allra varmaste tack till alla som på olika sätt hjälpt mig att ta mig igenom och färdigställa det här projektet. Utan er skulle det aldrig ha gått. Ett särskilt tack till Mikael för dina kärnfulla råd och konstruktiva kommentarer. Ett stort tack också till Erika, för insiktsfull och välriktad handledning. Slutligen, tack mamma, för ditt aldrig sinande stöd och din tro på min förmåga. Utan det skulle jag gett upp för länge sen.

Sammandrag

Den här genusvetenskapliga uppsatsen är en undersökning av hur två HBTQ-organisationer i Israel/Palestina konstruerar sig själva och sina motståndstrategier, utifrån föreställningar om homosexualitet, etnicitet och nationalitet, men också utifrån hur organisationerna förhåller sig till och använder sig av ett föreställt "Väst". Utgångspunkten för min undersökning är de respektive organisationernas engelskspråkiga hemsidor. Med idéanalys som metod närmar jag mig mitt material utifrån några av de teoretiska diskussioner som förts inom den västerländska akademien kring homosexualitet i Mellanöstern. I resultatet diskuterar jag betydelsen av ett föreställt "Väst" för de respektive organisationernas sätt att skriva fram sina mål och verksamheter. Jag visar på hur föreställningar om nation och etnicitet, och, inte minst, konstruktionen av homosexualitet, är intimt sammankopplade med ett ständigt närvarande "Väst". Jag visar också på akademins närvaro, inte minst hos *Al-Qaws* som tydligt situerar sig i en pågående akademisk debatt kring essentialism och konstruktivism och den västerländska modellens dominans när det gäller förståelsen av homosexualitet.

Nyckelord: HBTQ, homosexualitet, queer, Palestina, Israel, Mellanöstern, Väst, Gay International, postkolonial teori, etnicitet, nationalitet, identitetspolitik, erkännande, homonationalism, homonormativitet

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	5
1.1 Problemformulering	5
1.2 Syfte och frågeställningar	7
1.3 Begreppsdefiniering – betydelsen av HBTQ	7
1.4 Bakgrund	9
1.4.1 Den nationella konflikten	9
1.4.2 Situationen för HBTQ-personer i Israel och Palestina	10
1.4.3 HBTQ-organisering i Israel och Palestina	12
1.5 Material – avgränsningar och begränsningar	14
1.6 Metod – idéanalys	15
1.7 Teoretiska perspektiv	17
1.7.1 Postkolonial kritik	17
1.7.2 Konstruktivism eller essentialism – synen på (homo)sexualitet	18
1.7.3 Queerteori, heteronormativitet och erkännande	21
1.7.4 Intersektionella perspektiv	23
1.7.5 Homonormativitet och homonationalism	24
1.8 Tidigare forskning	26
2. ANALYS	26
2.1 Hemsidornas upplägg och innehåll	26
2.2 Aguda	27
2.2.1 Equal rights – en vision som inkluderar alla?	27
2.2.2 Essentiella homosexualiteter – “Do you want to meet others like you?”	28
2.2.3 Motståndsstrategier – identitetspolitik och strävan efter erkännande	31
2.2.4 <i>Gay</i> Israel – en judisk nation	36
2.2.5 Tillgängliga stereotyper	37
2.3 Al-Qaws	40
2.3.1 Homosexualitetens ontologi – kulturessentialism eller kritik mot ett eurocentriskt tolkningsföreträde?	40
2.3.2 Intersecting missions	42
2.3.3 Gay International – ett strategiskt måste eller en frivillig strävan?	44
3. SAMMANFATTNING OCH SLUTDISKUSSION	45
3.1 Förslag på vidare forskning	47
4. KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING	48
BILAGOR	52

1. Inledning

1.1 Problemformulering

"We all have to do our individual 'Pride Parades'. Visibility can have different meanings in different groups and societies, and ours should commence by telling the world we're here, broaden our discourse, work across languages, open a discussion about human rights, deliver our messages very, very clearly, and shout louder and more boldly." – Haneen Maikey¹

"If Israel is a haven for the LGBT community, it's because of the community, the organizations that are working very hard to make it a good place for LGBT people to live. It's not because of the government policies. It's in spite of the government policies." – Mike Hamel²

Den här uppsatsen har varit ett segdraget projekt. När jag påbörjade den för två år sedan var jag mitt i ett växande intresse för konflikten i Israel/Palestina, och framför allt hur förståelsen av konflikten relaterades till förståelser av kön och sexualitet. Initialt intresserade jag mig särskilt för två återkommande perspektiv eller bilder: den där det palestinska samhället porträtteras som homofobt och misogynt och den där Israel avbildas som liberalt, progressivt och inkluderande. Det var i mötet med dessa bilder, som inte sällan, och inte minst med *västerländska* blickar, ställs att spegla varandra, som min uppsats tog sin utgångspunkt – i beskrivningar, representationer och *användningar* av (homo)sexualitet. Det jag åtog mig att göra var att undersöka hur två stora HBTQ-organisationer i Israel respektive Palestina konstruerade (homo)sexualitet.

All text som genom åren producerats om konflikten i Palestina/Israel, det må vara journalistiska reportage, romaner eller avhandlingar, alla bidrar de till att konstruera bilder. Stereotypa bilder, nidsbilder, självbilder, idealiserande porträtt och dramatiska narrativ. Bilder av *de andra*. Tänkte jag mig. Bilder av det palestinska samhället. Det israeliska. Det judiska folket. Bilder av araber. Muslimer. Och det var här min oro började växa. Ju mer jag läste om ämnet, desto mer obekvämt blev jag. Hur skulle jag kunna ro det här projektet i land? Och *varför* skulle jag? Varför just *jag*? Min blick började vända emot mig själv. Vilka bilder skulle *jag* nu vara med och etablera? På vilket sätt hade jag tänkt mig att *min uppsats* skulle kunna stå utanför allt detta? Istället för att bli en konstruktiv fråga som ledde mig framåt, växte det till en handlingsförlamande skuld.

Nu har frågan mognat. Och jag har hittat andra sätt att närma mig den. Blicken på mig själv har blivit mer konstruktiv. Jag har insett att av alla de bilder som skapas när vi pratar om Israel och Palestina, skapas också, och inte minst, bilden av *Väst*. Och då menar jag inte bara den västerländska *självbilden*, som den självklara normen och tolkningsramen, varifrån bilderna av ”de

¹ Haneen Maikey är ordförande i Al-Qaws. <http://www.haaretz.com/news/stop-using-palestinian-gays-to-whitewash-israel-s-image-1.6887>, 2013-06-04

² Mike Hamel är f.d. ordförande i Aguda. <http://www.npr.org/2012/06/04/154279534/israel-presents-itself-as-haven-for-gay-community>, 2013-06-04

andra” reflekteras och får mening som essentiellt ”andra”³, utan också, och det är en viktig utgångspunkt för mig i mitt vidare arbete, ”de andras” bild av ”Väst”, och de ständiga tolkningarna och omförhandlingarna där emellan.

Jag är född, uppvuxen och boende i norra Europa, jag kan genom mitt namn, utseende (ljus hy, blåa ögon) och pass resa fritt över EU:s gränser. Genom det här samhällets starka anglosaxiska prägel, talar jag flytande engelska. Den akademi jag genom den här uppsatsen tillhör, är starkt präglad av ett västerländskt perspektiv, av kolonial och postkolonial historia, av engelska språkets dominans o.s.v. I princip alla mina referensramar ryms således inom vad vissa skulle kalla för *det västerländska*, vissa för *eurocentrism*. Det vore naivt att tro att jag skulle kunna bortse från detta i mitt arbete med den här uppsatsen. På många sätt kommer det att vara svårt för mig att undvika att hamna i en position där jag bara blir ännu en röst i denna ”västerländska kanon”, och den här uppsatsen bara ännu ett bidrag till den världsordning och den akademiska ordning som gång på gång ger ”Väst” makten att tolka de föreställda ”andra”. Men min avsikt är inte att skriva en uppsats vars syfte direkt eller indirekt blir att kartlägga någon slags Mellanösternspecifik homosexualitet, eller att slå fast att ”så här ser den palestinska HBTQ-organiseringen ut”. Det har jag heller inte alls kunskaperna eller erfarenheterna för att göra. Jag saknar inte bara den praktiska erfarenheten av vad det innebär att leva och organisera sig som HBTQ-person i Israel/Palestina, jag saknar dessutom de relevanta språkkunskaperna och har aldrig varit i området. Det jag kan, vill och ämnar göra är istället att närma mig detta ur och via det västerländska perspektiv som jag på något sätt representerar.

Rent konkret kommer min undersökning att rikta in sig på två HBTQ-organisationer – en israelisk och en palestinsk – och deras respektive engelskspråkiga hemsidor. Hur kommer det sig att de har engelskspråkiga hemsidor? Vad är det de vill säga? Vilka är det de vill nå? Genom att närma mig dessa organisationers engelskspråkiga material kan jag få en inblick i vilka bilder det är dessa organisationer vill förmedla utåt, hur de profilerar sig och vilka allianser de söker. Hur konstruerar de sig själva och sin verksamhet för ett föreställt ”Väst”? Hur använder de sig av ett föreställt ”Väst” för att nå sina mål?

Den här undersökningens genusvetenskapliga relevans motiverar jag främst med uppsatsens fokus på normer och makt, på konstruktioner av likhet och skillnad, på identitet och ”andrefiering” – centrala intresseområden för genusvetenskapen. Trots detta är avsaknaden av liknande studier påtaglig inom disciplinen. Kanske kan den här uppsatsen ses som ett bidrag till vad jag hoppas ska växa till ett fördjupat intresse för frågor som rör HBTQ-organisering i Mellanöstern och dess relation till ett föreställt ”Väst”.

³ de Los Reyes, *Postkolonial feminism*, s. 18

1.2 Syfte och frågeställningar

Utgångspunkten för min uppsats är de engelskspråkiga hemsidorna hos två HBTQ-organisationer situerade i Palestina/Israel – israeliska *Aguda*, samt palestinska *Al-Qaws*. Syftet är att undersöka hur de konstruerar och presenterar sig själva och sin verksamhet, för en icke-arabisk-, respektive icke-hebreisk-talande ”publik”. Syftet är också att undersöka hur dessa konstruktioner förhåller sig till den västerländska akademins idéer kring homosexualitet i Mellanöstern. Min undersökning kommer att styras av följande frågeställningar:

- Utifrån föreställningar om (homo)sexualitet, etnicitet och nationalitet – hur presenterar och beskriver de respektive organisationerna sin verksamhet för ett föreställt ”Väst”?
- Hur konstruerar de, och använder sig av, detta ”Väst”?
- Hur korrelerar dessa beskrivningar av den egna verksamheten med de förståelser av (homo)sexualitet i Mellanöstern, som förekommer inom den västerländska akademien?

1.3 Begreppsdefiniering – betydelsen av HBTQ

Innan jag går djupare in på uppsatsens syfte och teoretiska ramverk, skulle jag först vilja definiera ett för uppsatsen centralt begrepp – akronymen HBTQ.

Rent ordagrant syftar HBTQ till homosexuella, bisexuella, transpersoner och queera personer. Ibland förekommer även andra bokstäver i akronymen, som t.ex. LHBTQI, där L:et syftar till lesbiska och I:et syftar till intersexuella.⁴ HBTQ fungerar med andra ord som ett slags samlingsbegrepp för personer som på olika sätt, genom sin könsidentitet, könsuttryck och/eller sexuella preferenser och praktiker, överskrider och utmanar rådande normer. På engelska är motsvarande begrepp LGBTQ. Den stora skillnaden mellan den engelska och den svenska akronymen är just närvaron av L:et och det därmed explicita synliggörandet av lesbiska.⁵

Idag får HBT, eller HBTQ, anses vara en väletablerad förkortning i Sverige. Därmed inte sagt att det skulle råda någon absolut konsensus inom vare sig HBTQ-rörelsen eller akademien kring hur förkortningen ska användas eller vilka problem och möjligheter den för med sig.

Tiina Rosenberg, professor i genus- och teatervetenskap, skriver bland annat i *L-ordet* om det problematiska i att utelämna L:et i den svenska förkortningen. Icke-heterosexuella kvinnors livsvillkor och verkligheter har genom historien sällan beskrivits specifikt, menar Rosenberg.

⁴ För en tydligare bild av intersexaktivism, och kampen för att synliggöra intersexuella personer, se t.ex. *benbloggen* - <http://benbloggen.wordpress.com/>. I det här avsnittet kommer jag inte prata närmare om intersex, eftersom de organisationer som den här uppsatsen fokuserar på, inte synligt inkluderar detta i sitt arbete.

⁵ Vad denna skillnad skulle kunna bero på, har jag ingen möjlighet att gå närmare in på i den här uppsatsen, men jag tänker att det kan förklaras både lingvistiskt och historiskt, och relateras till hur svenska, respektive amerikanska HBTQ- och feministiska rörelser har utvecklats genom åren.

Istället har icke-heterosexuella kvinnor fått se sig representerade antingen av heterosexuella kvinnor eller homosexuella män, något som effektivt osynliggjort lesbiska existenser och erfarenheter.⁶

Ett annat omdiskuterat ord är *queer*, som allt oftare inkluderas i HBTQ-begreppet. Ytterst handlar queer om en kritik och ett brott mot normer, oavsett om det gäller sexuella praktiker eller könsidentiteter. ”Queersubjektet”, skriver Nina Lykke, professor i genusvetenskap, ”gör motstånd mot normativt fixerade identiteter som kvinna/man, feminint/maskulint, hetero/homo och så vidare och stör det annars välsmorda maskineriet där tvåkönsmodellen och heteronormen reproducerar sig själva genom oändliga rader av performativa upprepningar”⁷. Talet om performativa upprepningar brukar annars ofta kopplas ihop med, den inom queerteorin enormt inflytelserika, Judith Butler, amerikansk filosof och professor i retorik och litteraturvetenskap. Performativa handlingar, menar Butler, är centralt för att förstå hur kön och genus skapas och upprätthålls genom att hela tiden *göras*. Performativiteten är inte en enda handling, utan ”en upprepning och en ritual som når resultat genom att naturaliseras i det sammanhang som är en kropp”⁸. Queer är ett sätt att bryta dessa upprepningar, att, som Lykke skriver, ”synliggöra dissonanser”⁹. Queer är gränsöverskridande. Queer är en riktning bortom enkla definitioner. Av den anledningen kan det också bli väldigt problematiskt när queer genom Q:et skrivs in i HBTQ-begreppet. Vad händer då med dess gränsöverskridande potential? Med dess ovilja att definiera och definieras? Riskerna, menar kritikerna, är att det underminerar hela det queera anti-essentiella projektet; att Q:et bara blir ännu en identitetskategori som kräver representation, trots att det är precis det som hela queerteorin vänder sig emot och inte vill vara. Att det blir identitetspolitik snarare än identitetskritik.

Ändå verkar behovet kvarstå. Inte minst, menar både Rosenberg och Butler, på grund av majoritetssamhällets attityder. Det är fortfarande nödvändigt att använda sig av ord och begrepp som lesbisk, bög eller queer, säger Butler, inte minst för att motverka att de används på ett homofobt sätt. ”/.../ om icke-heterosexuella kvinnor inte definierar sig”, skriver Rosenberg, ”kommer någon annan att göra det åt dem.”¹⁰ Att benämna sig själv blir ett sätt att återta makten, att möjliggöra motstånd.¹¹

Med detta sagt vill jag återvända till betydelsen av HBTQ för den här uppsatsen, där jag har valt att använda just HBTQ som begrepp. Jag gör det med medvetenheten om vilka problem detta kan medföra, både när det gäller representation och avradikalisering av queerbegreppet,

⁶ Rosenberg, *L-ordet*, s. 9-11

⁷ Lykke, *Genusforskning – en guide till feministisk teori, metodologi och skrift*, s.119

⁸ Butler, *Genustrubbel*, s. 28

⁹ Lykke, *Genusforskning – en guide till feministisk teori, metodologi och skrift*, s. 119

¹⁰ Rosenberg, *L-ordet*, s. 36

¹¹ Butler, *Könet brinner!*, s. 97-113

men motiverar det delvis med utgångspunkt i mig själv – HBTQ är den beteckning jag själv använder mig av i mina sammanhang till vardags och det begrepp som jag i dagsläget känner mig mest bekväm med. Att det sedan dessutom stämmer överens med vad jag uppfattar som det svenska majoritetssamhällets mest etablerade användning av begreppet (tillsammans med HBT) verkar i det här sammanhanget bara positivt, eftersom det av den anledningen rimligtvis borde ge att fler på så sätt tidigt kan förväntas förstå vad akronymen syftar till i den här uppsatsen.

1.4 Bakgrund

De organisationerna jag valt att titta närmare på, är situerade i en specifik kontext, de arbetar och skriver utifrån ett specifikt diskursivt sammanhang. I ett försök att komma åt det sammanhanget, följer här ett avsnitt där jag dels kort presenterar olika förståelser av bakgrunden till konflikten mellan Palestina/Israel på nationell nivå, och dels för en diskussion om situationen för HBTQ-personer i de respektive områdena.

1.4.1. Den nationella konflikten

På den nationella nivån går konflikten mellan Israel och de ockuperade Palestinska områdena långt tillbaka. Hur långt tillbaka finns det inget givet svar på, utan beror på vem en frågar och vad det är mer specifikt en intresserar sig för.¹² Det är med historieskrivningen för Palestina/Israel som med historieskrivning i allmänhet: 'Trots ofta stora sanningsanspråk skrivs historien alltid *av* någon, vilket innebär att den aldrig kan vara "sann", i bemärkelsen objektiv. Eller med Michel Foucault: Historien, precis som "sanning", är en konstruktion, konstruerad av en specifik plats' och en specifik tids hegemoniska diskurser. Historien är en maktprocess, en maktrelation. Makt, säger Foucault, är alltid något vi *gör*. Vi kan själva inte ställa oss utanför makten, tvärtom är makten med och formar oss till subjekt. Subjekt som vet saker, som producerar kunskap: makt producerar kunskap, kunskap producerar makt.¹³ Den historiska kunskapsproduktionen är alltid intimt förknippad med makt. Det jag ämnar göra i det här avsnittet är således inte att presentera Mellanösternkonfliktens "fullständiga" historia. Inte heller är jag, inom ramarna för den här uppsatsen, intresserad av att presentera någon ingående politisk analys av hur den nationella konflikten utvecklats. Däremot ser jag en viktig poäng i att försöka klargöra några etablerade grundförståelser av konflikten. Eftersom det uppenbart är så att den nationella konflikten

¹² För olika presentationer av, och nedslag i, historien, se t.ex. <http://www.ne.se> – Nationalencyklopedin på internet; Ahlsén, Morris, och Kanaaneh.

¹³ Barker, *Michel Foucault – An Introduction*, s. 27

påverkar enskilda (HBTQ)personers vardagsliv och deras möjligheter och omöjligheter¹⁴, är min utgångspunkt att detta också måste påverka de organisationer som jag valt att studera, och deras respektive mål och strategier.

En av de kanske mest etablerade utgångspunkterna för att förklara konflikten är den som identifierar det som i huvudsak en geopolitisk konflikt om mark mellan sionister och palestinier, en sådan förklaringsmodell är också lätt att härleda till historiska händelser. En annan, kanske lika vanlig förklaringsmodell, är den som Gil Hochberg, docent i litteraturvetenskap vid UCLA, urskiljer som en historisk-teologisk konflikt mellan muslimer och judar. Utöver dessa två, menar Hochberg, kan konflikten även ses som en konflikt mellan olika kulturella värden – väst/öst, sekularism/fundamentalism, modernitet/tradition, liberalism/konservatism, tolerans/misogyni/homofobi...¹⁵ För den här uppsatsen kommer den sistnämnda förklaringsmodellen vara mest intressant. För den här uppsatsen är det också viktigt att ha i bakhuvudet, inte bara hur den israeliska staten, respektive de ockuperade palestinska områdena, konstrueras genom olika representationer i ”Väst”, utan också vilken faktisk position de intar i världspolitiken. Mer om detta senare.

1.4.2 Situationen för HBTQ-personer i Israel och Palestina

Att teckna en bild av läget för HBTQ-personer i dagens Israel och Palestina är inte helt oproblematiskt, inte minst på grund av den nationella konflikten. Risker är stora att de bilder som presenteras sedan cementeras, politiseras och används som propaganda – ofta beskrivs läget för HBTQ-personer i Palestina som direkt homofobt och mer eller mindre omöjligt, medan läget i Israel beskrivs som ett gayparadis, ett ”bögarnas Mekka”, i andra sammanhang, med andra politiska poänger, tonas det svåra läget och de faktiska problemen som finns för HBTQ-personer i Palestina ner, samtidigt som de homopolitiska framgångar och möjligheter som faktiskt finns i Israel bagatelliseras och osynliggörs.

Problemen med den här typen av framställningar är många, inte minst att de osynliggör de variationer i levnadsförhållanden som finns inom de respektive samhällena. Möjligheterna inom den palestinska gruppen kan t.ex. variera enormt beroende på socioekonomisk status, religiositet, kön, bostadsort, och inte minst vilken rättslig status du har – om du är israelisk medborgare eller inte, o.s.v. Utöver detta kan skillnaderna, precis som i många andra samhällskontexter, vara stora

¹⁴ Se till exempel Whitaker, *Unspeakable love, Gay and Lesbian Life in the Middle East*, eller följande artiklar: <http://arbetaren.se/artiklar/omstritt-pride-i-jerusalem/>, <http://www.qx.se/samhalle/6740/att-komma-ut-ur-garderoben-i-palestina>, <http://www.fria.nu/artikel/89130>, <http://old.kvinnatillkvinna.se/article/3734>

¹⁵ Hochberg, *Introduction: Israelis, Palestinians, Queers: Points of Departure*, s. 501-502

mellan vilka rättigheter en har ”på papperet” – hur verkligheten presenteras i myndighetsrapporter eller föreskrivs i lagar och paragrafer, och hur den levda vardagens möjligheter och omöjligheter uppfattas av enskilda HBTQ-personer eller aktiva HBTQ-nätverk och -organisationer. Jag kommer här att redovisa kort för hur svenska UD och RFSL, samt det internationella HBTQ-förbundet *ILGA – International lesbian, gay, bisexual, trans and intersex association*, beskriver den juridiska situationen och den politiska HBTQ-organiseringen i Israel respektive Palestina. Detta har av ovanstående anledningar sina problem. Jag vill därför uppmana till att läsa de här verklighetsbeskrivningarna med en kritisk blick, snarare än som en empirisk ”sanning”. Utifrån den här uppsatsens begränsningar ser jag det dock som en nödvändighet.

Israels lagstiftning när det gäller HBTQ-personers rättigheter att bilda familj och skaffa barn, är, bortsett från möjligheten till giftermål, relativt långtgående. Samkönade sexuella relationer är, precis som heterosexuella, lagliga från och med 16 år, och sambor av samma kön har samma rättigheter som heterosexuella par. Borgerlig vigsel förekommer inte alls i Israel och därmed inte heller möjligheten att ingå registrerat partnerskap, däremot erkänns äktenskap och partnerskap som ingåtts utomlands. 2012 rapporterade *Shalom Life* om den första erkända skilsmässan mellan homosexuella män i Israel.¹⁶ På *ILGA*:s hemsida publicerades i januari i år en artikel om vad som beskrivs som Israels första ”public transgender wedding”.¹⁷ Närståendeoptioner och insemination för lesbiska är tillåtet sedan 2008. Transsexuella som genomgår könskorrigering får sin identitet erkänd av myndigheterna.

Diskrimineringslagstiftningen i Israel förbjuder diskriminering på grund av sexuell läggning inom arbetslivet och inom militären, men något förbud mot diskriminering på grund av könsidentitet finns inte. Inte heller hatbrott på grund av sexuell läggning eller könsidentitet inkluderas i lagstiftningen. Homosexuella, ska enligt vad Högsta domstolen slagit fast, ha samma rättigheter som heterosexuella vad gäller invandring, arbetsrättsliga förmåner och arv.¹⁸

För de palestinska områdena är det rättsliga läget svårare, inte minst med anledning av ockupationen. Många av de palestinska ledarna har suttit fängslade under långa perioder, och det har varit svårt för palestinska myndigheter att genomföra lagändringar. Följaktligen gäller fortfarande den jordanska strafflagen från 1960 på Västbanken. Enligt den finns inget förbud mot homosexuella kontakter. Däremot erkänns inte samkönade par i lag och de tillåts inte att adoptera barn. Det finns heller inget juridiskt skydd mot diskriminering eller hatbrott på grund av

¹⁶ <http://us.shalomlife.com/news/18365/first-gay-divorce-granted-in-israel/>, enligt 2013-05-09

¹⁷ <http://ilga.org/ilga/en/article/nV6nl3a1Zl>, enligt 2013-05-09

¹⁸ Sammanställning baserad på Svenska Utrikesdepartementets landsrapport om mänskliga rättigheter från 2011: <http://www.manskligarattigheter.se/sv/manskliga-rattigheter-i-varlden/ud-s-rapporter-om-manskliga-rattigheter/mellanostern-och-nordafrika?c=Israel>, enligt 2013-04-28, RFSL:s landsrapport: <http://www.rfsl.se/?p=3885>, enligt 2013-04-28, samt *ILGA*:s landinfo: <http://ilga.org/ilga/en/countries/ISRAEL/Law>, enligt 2013-05-09

sexuell läggning eller könsidentitet. Det är ovisst huruvida transsexuella som genomgår könskorrigering får sin identitet erkänd av myndigheterna. I praktiken, menar UD, är rättsläget för homosexuella på Västbanken oklart. ”Utarbetandet av en ny strafflagstiftning pågår”, skriver de, och ”det återstår att se hur denna kan komma att avhjälpa oklarheterna”.

De ”oklarheter” som UD syftar till här, är viktigt att poängtera, handlar fortfarande framför allt om hur lagen ser ut på papper. Hur lagen används i praktiken, vilka attityder som är kopplade till den, vilka konsekvenser den får för enskilda HBTQ-personer och så vidare, tas sällan med i UD:s landsrapporter. UD:s rapporter har upprepade gånger kritiserats för att vara bristfälliga, eller i vissa fall direkt felaktiga. RFSL har t.ex. i sin granskning från 2009 – ”*De homosexuellas situation är idag mycket lite känd*”¹⁹, bland annat kritiserat avsaknaden av källor eller hänvisning till specifika rättsfall, samt det faktum att de tjänstemän som står bakom rapporterna sällan eftersöker förstahandsinformation hos de vars situation de ska beskriva; HBTQ-personers egna erfarenheter av eventuella ”oklarheter” ges inget utrymme. Följaktligen blir UD:s rapport om situationen i Palestina väldigt knapphändig och begränsad, framför allt när det gäller Gaza. Det enda UD har att rapportera om läget där är vad som står i den gamla brittiska kolonialstrafflagen från 1936 som fortfarande gäller. Enligt den är homosexuella kontakter mellan män straffbart med 10 års fängelse. Homosexuella kontakter kvinnor emellan omnämns inte i lagen.²⁰

1.4.3 HBTQ-organisering i Israel och Palestina

Så långt har det handlat om den rättsliga situationen. Vid sidan av den finns det givetvis en hel del andra faktorer som spelar in och påverkar hur HBTQ-personer i Israel och Palestina uppfattar sina rättigheter, möjligheter och begränsningar.

RFSL poängterar att den sociala situationen för HBTQ-personer i Israel varierar beroende på kontext, de skriver till exempel om religiösa miljöer och att acceptansen där i allmänhet är betydligt lägre, medan det i stora städer, framför allt i Tel Aviv, är avsevärt lättare att leva som HBTQ-person. Inom det ultraortodoxa partiet *Shas* ska attityderna, enligt RFSL, vara mer negativa.²¹ *Jerusalem Pride*, som organiseras av *Jerusalem Open House*²² har genom åren mött en hel del protester från ultraortodoxa judar. 2005 knivhöggs tre paraddeltagare och 2006 blev paraden inställd till följd av hot och hets från religiösa extremister. 2010 och 2011 deltog ca 2000 personer

¹⁹ <http://www.rfsl.se/public/LandrapportLow.pdf>, enligt 2013-05-09

²⁰ Sammanställning baserad på Svenska UD:s landsrapport om mänskliga rättigheter från 2011: [http://www.manskligarattigheter.se/sv/manskliga-rattigheter-i-varlden/ud-s-rapporter-om-manskliga-rattigheter/mellanostern-och-nordafrika?c=Palestinska områdena](http://www.manskligarattigheter.se/sv/manskliga-rattigheter-i-varlden/ud-s-rapporter-om-manskliga-rattigheter/mellanostern-och-nordafrika?c=Palestinska%20omradena), enligt 2013-04-28, RFSL:s landsrapport: <http://www.rfsl.se/?p=3567>, enligt 2013-04-28, samt ILGA:s landinfo: <http://ilga.org/ilga/en/countries/PALESTINIAN%20TERRITORY,%20OCCUPIED/Law>, enligt 2013-05-09

²¹ RFSL:s landsrapport: <http://www.rfsl.se/?p=3885>, enligt 2013-04-28

²² Ett religiöst obundet aktivistcenter, öppet för HBTQ-personer av alla etniciteter och nationaliteter.

i paraden som också då mötte starka protester från ortodoxa. Att jämföra med Prideparaden i Tel Aviv som, enligt RFSL, slog rekord med 20 000 deltagare år 2009. Pride firas annars i en rad olika städer i Israel, sedan 1990-talet har Prideparader hållits i Tel Aviv och Jerusalem och på senare år även i Haifa. 2009 anordnades en israelisk-palestinsk Prideparad i Sderot nära Gaza.

När det gäller organisering är *Aguda* Israels största och äldsta organisation i sitt slag, de har funnits sedan 1975. Utöver Aguda finns idag en rad olika israeliska HBTQ-organisationer och nätverk, t.ex. aktivistcentret *Jerusalem Open House* som jag nämnde tidigare. Även de flesta palestinska HBTQ-organisationerna bedriver sin verksamhet i Israel. *Aswat*, som riktar sig till kvinnoidentifierade HBTQ-personer, är t.ex. lokaliserade i Haifa, och *Al-Qaws* är lokaliserade bl.a. i Jerusalem.

När det gäller den palestinska HBTQ-organiseringen är det betydligt svårare för de palestinier som inte är israeliska medborgare, och därmed har svårt att ta sig in i Israel varifrån den mesta verksamheten bedrivs. Ett stort problem för den palestinska HBTQ-organiseringen i allmänhet är just den begränsade rörligheten. Dels, menar både *Aswat* och *Al-Qaws*, på grund av ockupationen, och dels, för kvinnor, också på grund av sociokulturella aspekter. Av den anledningen har internet blivit en viktig mötesplats och sätt att kommunicera.

De mest aktiva och etablerade palestinska HBTQ-organisationerna är just nämnda *Aswat*, och *Al-Qaws*. Utöver dessa finns även en del mer eller mindre aktiva grupper som explicit kombinerar kampen för HBTQ-personers rättigheter med kampen mot den israeliska ockupationen. Ett exempel på detta är queeraktivistnätverket *Palestinian Queers for BDS*.

Annars beskrivs situationen överlag för HBTQ-personer i de palestinska ockuperade områdena som osäker och svår, generellt värre i Gaza än på Västbanken. UD skriver: "Homo- och bisexualitet utgör ett socialt tabu och homosexuella är socialt marginaliserade på de palestinska områdena." RFSL skriver: "Rapporter visar att palestinska hbt-personer förföljs såväl av polis som av enskilda medborgare. Många hbt-personer från Palestina flyr till Israel för att undvika mord, tortyr, förtryck, och trakasserier." Men även för den som lyckats ta sig in i Israel kan vardagen vara svår. Rent juridiskt kan dina rättigheter vara marginella och i ett HBTQ-sammanhang kan det vara svårt att bli accepterad som palestinier.²³ Israel ger i princip heller inte asyl vare sig på grund av sexuell läggning eller till palestinier.²⁴

Och också i Israel och Tel Aviv finns problem med fördomar, hatbrott och våld. I augusti 2009 sköts två personer till döds och 13 skadades när Agudas samlingslokal för HBTQ-ungdomar i Tel Aviv – *BarNoar*, attackerades av en beväpnad man. Dådet väckte starka reaktioner och i en efterföljande manifestation i Tel Aviv samlades omkring 70 000 människor,

²³ <http://www.fria.nu/artikel/89130>, enligt 2013-04-28

²⁴ <http://ilga.org/ilga/en/countries/ISRAEL/Law>, enligt 2013-05-09

däribland president Shimon Peres som var en av talarna på talarlistan. I talet, som direktsändes i TV, förklarade han bland annat att alla israeler "har friheten att vara den de är, friheten att vara annorlunda och stolt"²⁵. Även premiärministern uttalade sig om dådet och förklarade det "anti-israeliskt", samtidigt som han prisade Israel för att vara "ett toleransens land"²⁶.

Minnesceremonin avslutades med den israeliska nationalsången. Hela händelsen ledde till att det uppstod en spricka inom HBTQ-rörelsen mellan de som välkomnade den nationella prägeln på ceremonin och dess erbjudande om erkännande och inkludering i mainstream-samhället, och mellan de mer radikala som inte alls var intresserade av att ingå i en sådan förståelse av dådet, utan också ville synliggöra det problematiska med den nationella konformiteten, som omöjliggjorde talet om ockupationen och exkluderade palestinier från talarstolen. De pekade på det problematiska i att isolera den här handlingen från en större sociopolitisk kontext. Bilden av Israel som ett fredligt, tolerant samhälle, menade de, är en idealbild, i själva verket är det israeliska samhället fullt av våldsyttningar, hat och rädsla, som homofobin måste ses som en del av, den måste förstås som integrerad och inte isolerad från andra maktordningar och sociala konstruktioner.²⁷

Detta är en fortfarande pågående diskussion och en högst levande problematik inom HBTQ-rörelsen i Israel och Palestina. Precis som inom HBTQ-rörelsen i allmänhet är det en central problematik – att sträva efter att nå erkännande, legitimitet och acceptans, och samtidigt riskera total konformitet, att bli *för* mainstream, för *homonormativa*, att människors möjligheter att leva sina liv i enlighet med hur de önskar i själva verket begränsas. I den palestinsk-israeliska kontexten förstärks problematiken ytterligare genom den specifika kontextens pågående nationella konflikt.

1.5 Material – avgränsningar och begränsningar

Mitt empiriska material utgörs av den engelskspråkiga text som förekommer på följande organisationers hemsidor:

→ Den israeliska LHBT-organisationen *Aguda – The National Association of GLBT in Israel*: <http://glbt.org.il/en/aguda/>

→ Agudas underavdelning *Gay Israel*:
<http://tourism.glbt.org.il/en/>

²⁵ <http://www.rfsl.se/?p=3885>, enligt 2013-04-28

²⁶ Hochberg, *Introduction: Israelis, Palestinians, Queers: Points of Departure*, s. 494

²⁷ *Ibid*, s.494

→ Den palestinska LHBQTQ-organisationen *Al-Qaws – for Sexual & Gender Diversity in Palestinian Society*:

<http://www.alqaws.org>

Anledningen till varför jag valt att fokusera min undersökning till just dessa organisationer handlar främst om deras storlek och synlighet, inte minst i internationella sammanhang. *Aguda* är intressanta framför allt på grund av att de är så etablerade. De är Israels äldsta och största organisation i sitt slag och deras arbete innefattar många olika fokus och nivåer. De har dessutom erhållit stor synlighet och medial uppmärksamhet, inte minst sedan dödsskjutningarna av deras medlemmar 2009 och de efterföljande manifestationerna och diskussionerna. De är också intressanta eftersom de delvis finansieras av den israeliska staten.

Som någon slags motsvarighet till *Aguda*, intresserar jag mig för *Al-Qaws*, inte för att jag utgår ifrån att palestinska och israeliska organisationer per definition skulle vara essentiellt olika varandra, men för att jag menar att det är relevant att både palestinska och israeliska organisationer finns representerade i en sådan här undersökning, inte minst på grund av den pågående ockupationen och hur den påverkar de respektive organisationernas arbete, samt de varierande rättsliga förutsättningarna i respektive samhällskontext. Men också på grund av staten Israels position i världspolitiken, relaterat till hur resten av Mellanöstern, inte minst de palestinska ockuperade områdena, konstrueras i "Väst". *Al-Qaws* är en av de mest aktiva organisationerna i sitt slag i Palestina och har också kallats för Palestinas första officiella HBTQ-organisation. Gemensamt för de två organisationerna är också att deras respektive hemsidor rymmer ett så omfattande material. Något som givetvis spelar roll och är en viktig förutsättning för min undersökning.

1.6 Metod – idéanalys

För att analysera mitt material använder jag mig av *idéanalys*. Det är idéerna jag är intresserad av här, de ledord och tankemässiga utgångspunkter som präglar de respektive organisationernas arbete. Men vad är egentligen en idé? Göran Bergström och Kristina Boréus, forskare och lärare i statsvetenskaplig, definierar det som "en tankekonstruktion som till skillnad från de flyktigare intrycken eller attityderna utmärks av en viss kontinuitet. /.../ en sådan tankekonstruktion (kan) vara såväl en föreställning om verkligheten, som en värdering av företeelser eller en föreställning om hur man bör handla."²⁸ Idéer kan vara svåra att skilja från ideologier, men ofta beskrivs idéer

²⁸ Bergström & Boréus, *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig textanalys*, s. 149

som ingående komponenter i *ideologier*, som enligt samma uppfattning definieras som en samling av idéer eller som en form av idésystem. I en annan definition av begreppet *ideologi* inkluderas ideologiers funktion. ”Man kan t.ex.”, säger Bergström och Boréus, ”se ideologier som sådana åskådningar som bidrar till samhällets sammanhållning eller som legitimerar specifika klassintressen”.²⁹

Idéanalysen som metod, menar Ludvig Beckman, fil dr i statsvetenskap, kan syfta till tre olika saker, antingen att *beskriva*, *förklara* eller *ta ställning* till ett givet material.³⁰ Hur idéanalysen används bestäms av undersökningens syften och frågeställningar; huruvida en forskningsuppgift skall betraktas som idéanalytisk, skriver Beckman, ”beror därför främst på *vad* den undersöker och mindre på *hur* det görs.”³¹ Således är själva tillvägagångssättet vid en idéanalys relativt fritt, det är upp till den enskilde forskaren att själv utforma lämpliga redskap och modeller för att närma sig sitt material och sina syften. Förutsättningen för att möjliggöra en idéanalys är emellertid alltid att en innan en påbörjar själva analysen måste bestämma sig för vad det är i materialet en ska studera. Något som absolut kan vara problematiskt, och leda till att en utesluter eller missar att uppmärksamma intressanta och relevanta aspekter i materialet. ”Borde vi inte låta materialet *tala själv*?, frågar sig Beckman retoriskt, och ”borde vi inte formulera de kategorier och begrepp vi finner i materialet först *i efterhand*?”³² Jo, det kanske en skulle kunna tycka. I praktiken dock, är det sällan så det går till. Att närma sig en text eller ett material helt öppet, totalt neutralt, förblir i alla sammanhang en omöjlighet. Vad vi kan se står alltid i relation till vad vi sett tidigare. Vi kan inte komma förbi våra egna förkunskaper och erfarenheter och än mindre våra brister på desamma.³³ Det viktiga här, menar Beckman, och jag håller med, är dels att de val en gör är medvetna och motiverade utifrån forskningsfrågan, och dels att de görs tydliga för läsaren.³⁴

I mitt fall har jag valt att strukturera min analys utifrån en tematisk indelning. De teman jag valt relaterar till vad jag urskiljt som centrala diskussioner inom de (engelsk- eller svenskspråkiga) vetenskapliga texter som behandlar homosexualitet i Mellanöstern. Som ytterligare ett sätt och ett led i att operationalisera både mina frågeställningar, samt dessa teman, använder jag mig också av ett frågeschema.

Tematisk indelning

1. Homosexualitetens ontologi – konstruktivistiska eller essentialistiska idéer.

²⁹ Bergström & Boréus, *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig textanalys*, s. 151

³⁰ Beckman, *Grundbok i idéanalys – Det kritiska studiet av politiska texter och idéer*, s. 14, författarens kursivering

³¹ Ibid, s. 11, författarens kursivering

³² Ibid, s. 21, min kursivering

³³ För vidare diskussion om detta, se t.ex. Donna Haraway: kapitel 9, om situerade kunskaper, i *Apor, cyborger och kvinnor*

³⁴ Beckman, *Grundbok i idéanalys – Det kritiska studiet av politiska texter och idéer*, s.21-22

2. Motståndsstrategier – identitetspolitik, homonationalism och strävan efter erkännande, eller mer autonomt, queert, normkritiskt motstånd.

Frågeschema

1. Hur beskriver organisationerna sin egen verksamhet, strategi och mål? Hur konstruerar de sig själva och sina motståndsstrategier? Finns det några framträdande eller återkommande uttryck/begrepp? Finns det några återkommande förklaringar?
2. Används ordet ”identitet”? Hur? I vilka sammanhang förekommer det?
3. Hur resonerar de kring mänskliga rättigheter? I vilken utsträckning används ”rättigheter” som ett argument eller drivkraft för organisationens arbete? På vilket sätt? Hur förhåller sig talet om rättigheter till ett potentiellt ”erkännande” av staten och/eller samhället i stort?
4. Hur situerar de sig själva i en större samhällskontext? Hur förhåller de sig till nationen och ockupationen – primärt/samtidigt/sekundärt/tar inte ställning?

1.7 Teoretiska perspektiv

Jag kommer att närma mig mitt material utifrån de teoretiska diskussioner som förts inom den västerländska akademien kring homosexualitet i Mellanöstern. De diskussioner jag valt att fokusera på i den här undersökningen är den ontologiska diskussionen om huruvida homosexualitet ska förstås i enlighet med konstruktivism eller essentialism, samt diskussionen om vad som är en fruktbar strategi: identitetspolitik och strävan efter erkännande, eller det mer kritiskt queerteoretiska fokuset på motstånd. Det är dock viktigt att understryka att de faktiska diskussionerna inte alls är avgränsade ifrån varandra på det här sättet. Tvärtom är de en del av ett större raster, ett större diskursivt sammanhang, där diskussionen om essentialism/konstruktivism med nödvändighet förs *samtidigt* och parallellt med debatten om erkännande och/eller debatten om homonationalism. Genomgående är också de postkoloniala, antirasistiska diskussionerna om eurocentrism, kulturell imperialism och det västerländska tolkningsföreträdet.

1.7.1 Postkolonial kritik

Postkolonial teori utgår ifrån ett ifrågasättande av ”modernitetens eurocentriska världsbilder”³⁵, föreställningen om ett slags hegemoniskt ”Väst”, som den postkoloniala teoribildningen spårar tillbaka till den europeiska kolonialiseringen av världen. I en postkolonial analys synliggörs och ifrågasätts det vita subjektets förgivet tagna vithet och detta vita subjekts självklara position som utgångspunkt och norm. Vithet, skriver Sara Ahmed, professor i *Race and Cultural Studies*, i

³⁵ de Los Reyes, *Postkolonial feminism*, s. 18

London, är ”osynlig och obemärkt, som det frånvarande centrum kring vilket andra enbart framträder som avvikare eller jämförelseobjekt.³⁶ Vithetsnormen och andra koloniala konsekvenser är närvarande i det postkoloniala samhällets samtliga rum. Inte minst i de akademiska. ”Akademiska discipliner, institutioner och utbildningar som skapades i syfte att producera kunskap om *den Andre* har inte bara bidragit till att legitimera kolonialismen”, skriver Paulina de Los Reyes, professor i ekonomisk historia vid Stockholms universitet, ”de har även etablerat ett vedertaget sätt att förstå, tala om och förhålla sig till den (post)koloniala världsordningen och en sanningsregim som avgör vad som är kunskap, vem som är kunskapssubjekt och vem eller vilka som ska vara föremål för andras kunskapande.”³⁷ Detta är extremt centralt för den här uppsatsen. Inte minst på grund av min egen position som vit västerlänning, med oerhört begränsade erfarenheter och praktiska kunskaper kring det område som mina fokusorganisationer befinner sig i. Jag kan aldrig skriva mig fri från de problem som kommer med att jag skriver den här uppsatsen och i och med det också gör anspråk på viss kunskap. Det är inte bara jag som har formulerat forskningsfrågan, utan också jag som valt ut vilken teori som får ta plats, och vilka begreppsapparater, och vilket material jag använder mig av. När jag till exempel ger amerikanska forskare så mycket utrymme, eller tilldelar engelska språket en sådan central plats, får det, oavsett avsikten och intresset för konstruktioner av ”Väst” och *Gay International*, konsekvenser. Inte minst genom att både dessa amerikanska forskare, samt det engelska språket återigen bekräftas i sin relevans och status. ”Engelskans status som *lingua franca*”, skriver de Los Reyes, ”innebär inte bara att vissa erfarenheter av kolonialism har gjorts mer framträdande än andra. Det engelska språket i sig står som modell för hur det akademiska samtalet ska föras och som idealbild för de former av kunskapsutbyte som anses nödvändiga, önskvärda och normerande inom akademien”³⁸. Jag kan inte annat än hålla med de Los Reyes och upprepa vad jag tidigare sagt – engelskans dominans förblir problematisk.

1.7.2 Konstruktivism eller essentialism – synen på (homo)sexualitet

En viktig utgångspunkt, som de texter som behandlar homosexualitet i Mellanöstern har att förhålla sig till, och där det därmed ofta uppstår en debatt, handlar om synen på essentialism/konstruktivism. Här är den postkoloniala kritiken högst närvarande.

³⁶ Ahmed, *Vithetens fenomenologi*, s. 136

³⁷ de Los Reyes, *Postkolonial feminism*, s. 237

³⁸ *Ibid*, s. 29

Enligt Joseph Massad, som undervisar i *Modern Arab Politics and Intellectual History*, i USA, är den homosexuella identiteten en västerländsk konstruktion. I sin artikel *Re-Orienting Desire: The Gay International and the Arab World*, går han i dialog med den (framför allt västerländska) forskning som han anser ansluter till vad han kallar *the Gay International*. GI, menar han, är en förlängning på samma missionära tema som den vita västerländska kvinnorörelsen hängivit sig åt när den gett sig ut för att ”universalize its issues through imposing its own colonial feminism on the women’s movements in the non-Western world”³⁹. För den vita kvinnorörelsen, som för den globala HBTQ-rörelsen, är den västerländska verkligheten alltid den självklara, oreflekterade utgångspunkten, både när det gäller att definiera problem, motståndsstrategi och lösning. De senaste 20-30 åren, menar Massad, har (den vita, västbaserade) HBTQ-rörelsen arbetat intensivt för att universalisera HBTQ-rättigheter. Det är dessa ”missionary tasks”, tillsammans med ”the discourse that produces them, and the organizations that represent them”⁴⁰ som enligt Massad, utgör GI.

Problemet med detta, så som Massad ser det, är att homosexualitet som *identitetskategori*, inte existerar i vad han ibland refererar till som den arabiska kontexten, ibland som den muslimska och ibland som den arabisk-muslimska. I de fall en kan tala om homosexuella praktiker, existerar de just som praktiker, de har ingen nödvändig koppling till hur en definierar sig som subjekt. Uppfattningarna skiljer sig dock åt kring huruvida detta borde förbli eller förändras. Både genusvetaren Samar Habib, journalisten Brian Whitaker⁴¹, och *Aswat*⁴², verkar samtliga vilja hävda vikten av att konstruera ett språk, just för att kunna tillfredsställa ett behov av att benämna sig själv som subjekt, att skapa en positiv *identitet*. I arabisktalande kulturer, menar Habib, är uttrycket *al-shutbooth al-jinsee* det vanligaste sättet att beskriva homosexualitet. Det betyder helt enkelt sexuell avvikelse eller abnormalitet.⁴³ Liknande negativa konnotationer gäller för majoriteten av de ord som förekommer för att benämna homosexualitet i arabiskan. För att inte fastna i sådana negativa benämningar, blir det att konstruera ett språk som inte skambelägger, hånar eller patologiserar, en nödvändighet. Det blir ett sätt att konstruera sig själv som subjekt, eller för att parafrasera Butler, att bli mänsklig, begriplig.

Men Massad är av en annan åsikt. Han håller fast vid att även om homoerotiska relationer förvisso existerar i en arabisk samhällskontext, gör de inte det på samma sätt och under samma sociokulturella förutsättningar som i en västerländsk kontext. Denna ohörsamhet inför icke-existerandet av homosexuella identitetspositioner i den arabiska samhällskontexten, menar

³⁹ Massad, *Re-Orienting Desire: The Gay International and the Arab World*, s. 361.

⁴⁰ Ibid, s. 362

⁴¹ Whitaker, *Unspeakable love*, s. 13-15, 201-224

⁴² Aswat lanserade t.ex. 2007 den första skrften om HBTQ-frågor på arabiska. Enligt RFSL:s nyhetsbrev från 2007: http://www.rfsl.se/public/HBT_i_varlden_2_2007.pdf

⁴³ Habib, *Female Homosexuality in the Middle East: Histories and Representations*, s.18

Massad, kommer tvärtemot GI:s mål, att leda till en *ökad* diskriminering, och en tilltagande homofobi, med konsekvensen att det de facto blir *svårare* för människor av samma kön att upprätthålla fysiskt och mentalt intima relationer med varandra. När homosexualiteten plötsligt, med en västerländsk logik, ska benämnas och göras synlig, argumenterar Massad, kommer det att leda till att den, i en arabisk anti-kolonial kontext, genom att tolkas som ett uttryck för västerländsk dekadens och imperialism, fördöms och i värsta fall kriminaliseras.⁴⁴ GI:s självpåtagna uppgift och agenda, som Massad förstår den – att *befria* arabiska HBTQ-personer från ett påstått förtryck genom att konstruera dem, benämna dem och identifiera dem som homosexuella subjekt, blir således ett uttryck för kulturell imperialism.

Massads tyngsta kritik mot GI och de akademiker vars arbeten utgör en del av GI, handlar om att de, som han menar, exporterar en diskurs in i en kontext där den gör mer skada än nytta: “By inciting discourse about homosexuals where none existed before, the Gay International is in fact heterosexualizing a world that is being forced to be fixed by a Western binary.”⁴⁵

Massad har med andra ord en konstruktivistisk förståelse av homosexualitet, men en konstruktivistisk förståelse som skiljer sig från den postmodernt queerteoretiska konstruktivistiska ansatsen. Medan den queerteoretiska förståelsen understryker den kontingenta betydelsen av homosexualitet och strävar efter att destabilisera essentialiserande identitetskategorier som låser fast betydelsen av vad det innebär att vara till exempel lesbisk, syftar Massad snarare till att visa på hur homosexualitet som identitetskategori, är en partikulär, kontextbunden, *västerländsk* konstruktion som när den appliceras universellt, blir just en applikation, något pålagt, en konstruktion, och därmed ett uttryck för kulturell imperialism.

Kritiken mot Massads analys kommer från många håll, inte minst från de forskare som Massad pekar ut som en del av GI.⁴⁶ Den tyngsta kritiken handlar om att Massads resonemang i praktiken innebär att han ignorerar att mänskliga rättigheter kränks. Homofobin kommer inte att försvinna om GI drar sig tillbaka och homofobin fanns redan innan GI gjorde entré, även om den kanske inte var lika explicit i sin karaktär. Att den blir mer explicit, är en oundviklig konsekvens av att homosexualiteten blir mer synlig; att HBTQ-personer mer aktivt, öppet och medvetet börjar hävda sina rättigheter, snarare än ett resultat av kulturell imperialism.

Från Samar Habib handlar kritiken framför allt om att homofobi, med Massads sätt att resonera, legitimeras genom att förpacka om den och förstå den som en anti-kolonial reaktion mot västerländskt inflytande.⁴⁷ För Habib är således erkännandet av förekomsten av homosexuella relationer i Mellanöstern centralt. För att kunna förstå det här essentialistiska

⁴⁴ Massad, *Re-Orienting Desire: The Gay International and the Arab World*, s. 382

⁴⁵ *Ibid*, s. 383

⁴⁶ Se till exempel den bitvis hätska dialogen mellan Arno Schmitt och Joseph Massad i *Public Culture* Vol. 15, No. 3 (Fall 2003)

⁴⁷ Habib, *Female Homosexuality in the Middle East: Histories and Representations*, s. 146

perspektivet, i relation till och som en reaktion på, den position som Massad intar, är det också viktigt att poängtera att deras grundläggande utgångspunkter skiljer sig. I Habibs feministiska analys spelar könsordningen en avgörande roll. För Habib är den dominerande diskursen om kvinnlig sexualitet – den som konsekvent konstruerar och förstår det kvinnliga begäret som essentiellt heterosexuellt – en konsekvens av en patriarkal ordning. I en västerländsk diskurs har lesbiska relationer, med en patriarkal blick, tolkats och förståtts enbart som ett *tillfälligt* substitut i frånvaron av män: alla lesbiska är egentligen potentiella heterosexuella. Eller, med Iman Al-Ghafari, fil. dr i litteraturvetenskap, i Syrien: “the heterosexual male is put at the center of any representation of a female homoerotic relation”⁴⁸.

Men även med en feministisk blick, menar Al-Ghafari, har den lesbiska identiteten gjorts inautentisk; genom radikalfeminismen har lesbiskhet kommit att konstrueras och politiseras som ett medvetet val, ”a means of escaping relationships as decided and controlled by men”.⁴⁹ Det problematiska med detta, som Al-Ghafari ser det, är att det förnekar ”the *essence of the lesbian identity*”; ”lesbianism as an innate attraction towards women”.⁵⁰ Al-Ghafaris projekt handlar således, precis som Habibs, om att återta en *essentialistisk* hållning; att istället för att (o)synliggöra, konstruera och (bort)förklara lesbiska praktiker som något icke-autentiskt, erkänna det som något essentiellt genuint, oberoende av mäns från- eller närvaro. ”/.../ we must not”, skriver Habib, “ignore the fact that homosexuality is something that one is indeed ‘naturally born with’, regardless of whether this is a bad or good political strategy. It seems plausible that at least some homosexuals are born homosexual, while others are born to become so.”⁵¹

1.7.3 Queerteori, heteronormativitet och erkännande

Som jag nämnt tidigare, handlar queerteori främst om dekonstruktion. Inte minst av heteronormen och tvåkönsmodellen, eller med Butler, av *den heterosexuella matrisen*, som är Butlers modell för att förklara hur kopplingen mellan kön och begär konstrueras, normaliseras och upprätthålls. Utgångspunkten är föreställningen om att det finns två, och endast två, essentiellt olika, kön – män och kvinnor, som uteslutande begär varandra. För att bli begriplig, eller erkännas som mänsklig, krävs ett motsägelsefritt genus. En kvinna ”blir” kvinna dels genom att iscensätta femininitet och dels genom att begära män; en man ”blir” på motsvarande sätt man

⁴⁸ Al-Ghafari, *Is There a Lesbian Identity in the Arab Culture?*, s. 87

⁴⁹ *Ibid*, s. 86

⁵⁰ *Ibid*, s. 86, min kursivering

⁵¹ Habib, *Female Homosexuality in the Middle East: Histories and Representations*, s. 140. Jämför med Scheman, *Queering the Center by Centering the Queer: Reflections on Transsexuals and Secular Jews*, s. 127: “Arguments against one mode of stigmatization tend notoriously, in the maze of heterosexist (il)logic, to buttress the other: So, for example, arguing that gay men and lesbians don’t choose their sexuality reinforces the view of that sexuality is sick, whereas arguing that gay men and lesbians show no more signs of psychopathology than do straight people reinforces the view of their sexuality as chosen and culpable.”

genom att iscensätta maskulinitet och genom att begära kvinnor. På så sätt konstrueras heterosexualitet som naturligt.⁵²

Synen på heterosexualitet som det mest, eller kanske, enda ”naturliga” präglar många samhällen, men det är också viktigt att påminna sig om att just den här modellen är sprungen ur en specifik kontext, i en specifik tid och kanske inte kan läsas som universell. *Heteronormativiteten*, som Tiina Rosenberg förklarar som antagandet att alla är heterosexuella och att det naturliga sättet att leva är heterosexuellt⁵³, tar sig olika uttryck i olika samhällskontexter, i vissa fall genom tystnad och osynliggörande, i vissa fall genom patologisering och kriminalisering, i vissa fall genom diskriminering och homofobi. Kanske är giltigheten hos Butlers modell inte lika påfallande i Gaza, eller i slummen i Kathmandu, eller i innerstadens Tel Aviv. Eller så är den det. Det förblir en fråga för en annan undersökning. Det jag vill understryka här är just betydelsen av den västerländska dominansen inom akademien, vilket också påverkar konstruktionen av begreppsapparater.⁵⁴

Queer handlar inte enbart om att göra motstånd mot den heterosexuella tvåkönsmodellen, centralt för queerteorin är också ifrågasättandet och dekonstruktionen av fasta identitetskategorier överlag. Butler ställer sig starkt kritisk till den identitetspolitik som konstruerar likhet med målet att nå *erkännande*. Detta, menar hon, kommer snarare att leda till att skillnader *grupper emellan* görs tydligare, samtidigt som skillnader *inom en grupp* görs osynliga. Det blir ett erkännande på normens villkor. Dock kan det fortfarande, i vissa fall, vara strategiskt nödvändigt att använda identitetskategorier, så länge dessa koalitioner är *tillfälliga*, och bygger på just ett gemensamt motstånd mot ett visst förtryck, ett gemensamt, ”provisoriskt överlappade mål där det kan finnas – och kanske måste finnas – aktiva meningsskiljaktigheter kring vilka dessa mål bör vara och hur man bäst uppnår dem”.⁵⁵

Kanske skulle en kunna tala om ett slags *strategisk essentialism*, ett begrepp myntat av den postkoloniala teoretikern Gayatri Chakravorty Spivak. Begreppet brukar ofta användas i sammanhang när det handlar om ursprungsbefolkning, och förklaras som ett sätt för marginaliserade grupper att tillfälligt, i ett specifikt politiskt syfte, avstå ifrån att synliggöra skillnader inom den egna gruppen och istället gå samman under en kollektiv identitet, för att på så sätt hävda sin sak eller sina rättigheter. Det essentiella ses här inte som något inneboende, reellt, utan som just en *strategisk* konstruktion. En pragmatisk nödvändighet.⁵⁶

⁵² Butler, *Genustrubbel*, s. 68-69

⁵³ Rosenberg, *Queerfeministisk agenda*, sid.100

⁵⁴ Se vidare, och jämför med, Massads kritik av Butler, i *Desiring Arabs*, s. 40

⁵⁵ Butler, *Kriget ramar*, s. 137. Se även Butler, *Könet brinner!*, s. 101-108

⁵⁶ Spivak, *The Spivak Reader: Selected works of Gaytri Chakravorty Spivak*, s. 203-235

Att, utifrån ett HBTQ-perspektiv, tala om *erkännande* i en palestinsk-israelisk kontext kan vara problematiskt. Detta med hänvisning till den nationella konflikten där *erkännande* som begrepp måste ses som centralt. Både när det gäller strävan att de respektive parterna i konflikten ska erkänna varandra, men också de palestinska myndigheternas strävan efter internationellt erkännande, samt den israeliska statens strävan efter ”Västvärldens” erkännande.

1.7.4 Intersektionella perspektiv

Intersektionalitet, skulle en kunna säga, är ett verktyg för att synliggöra hur makt *görs* i *samspelet* mellan olika sociokulturella kategoriseringar. Utgångspunkten för det intersektionella perspektivet är en maktförståelse som beskriver makt som en *relation* och en *process* som involverar alltifrån ideologier och kunskap, till interaktionen mellan människor och grupper.⁵⁷ När begreppet först började användas, var det som en antirasistisk kritik mot osynliggörandet av färgade kvinnors livsvillkor och erfarenheter inom feministisk teori och praktik.⁵⁸ I själva verket, menade kritikerna, kan en vit, heterosexuell medelklasskvinna i många avseenden ha mer gemensamt med en vit, heterosexuell medelklassman än med en svart, icke-heterosexuell, arbetarkvinna. Inkluderar en fler aspekter såsom ålder, kropp, tro, eller nationalitet blir bilden än mer komplex. För att förstå hur makt görs måste vi förstå hur olika maktordningar *samverkar* och producerar olikhet, underordning och utanförskap.

Intersektionalitet ska *inte* förstås som att olika aspekter så som kön, sexualitet och klass analyseras var för sig för att sedan adderas till varandra. Det är viktigt att förstå att det, för att använda genusprofessorn Nina Lykke, handlar om samtidiga, ”ömsesidiga transformationsprocesser”, där de olika kategoriseringarna inte är tydligt avgränsade ifrån varandra, de har istället en ”ömsesidigt /.../ förändrande inverkan på varandra”.⁵⁹

För den här uppsatsen, blir det intersektionella perspektivet viktigt för att förstå inte minst diskussionerna kring essentialism och konstruktivism. Sexualitet som sociokulturellt fenomen och kroppslig praktik, är här intimt sammanlänkat med föreställningar om etnicitet och nation. För att förstå hur homosexualitet konstrueras måste en samtidigt förstå betydelsen av andra sociokulturella maktrelationer, så som t.ex. västerländsk dominans.

⁵⁷ de los Reyes & Mulinari, *Intersektionalitet - Kritiska reflektioner över (o)jämlighetens landskap*, s. 25

⁵⁸ Ibid, s. 15

⁵⁹ Lykke, *Genusforskning – en guide till feministisk teori, metodologi och skrift*, s. 107

1.7.5 Homonormativitet och homonationalism

Homonormativitet är ett begrepp som brukar kopplas samman med Lisa Duggan, professor i *Social and Cultural Analysis*. Duggans användning av begreppet tar sin utgångspunkt i en amerikansk kontext och ingår som en del i en större kritisk analys av nyliberalismens framväxt. I Duggans analys är homonormativiteten en medveten strategi i en nyliberal sexualpolitik vars mål är att utmana och förskjuta "the expansively democratic vision represented by progressive activists", och ersätta den med "a model of narrowly constrained public life cordoned off from the "private" control and vast inequalities of economic life."⁶⁰

Den politiska kampen görs till en privat angelägenhet som primärt handlar om assimilering; att få tillträde till normens hetero-institutioner (som t.ex. äktenskapet), som på så sätt både upprätthålls och bekräftas, samtidigt som mer radikala, queera anspråk avvärjas genom att skrivas om till något extremt. På så sätt görs HTBQ-subjektet ofarligt för hela det nyliberala projektet. Eller med Duggan:

*the new homonormativity /.../ is a politics that does not contest dominant heteronormative assumptions and institutions, but upholds and sustains them, while promising the possibility of a demobilized gay constituency and a privatized, depoliticized gay culture anchored in domesticity and consumption.*⁶¹

Med den *nya homonormativiteten* fylls centrala begrepp för HBTQ-rörelsen, så som frihet, jämlikhet och rätten till privatliv, med nya, avradikaliserade betydelser: *jämlikhet*, skriver Duggan t.ex., blir "narrow, formal access to a few conservatizing institutions", *frihet* blir "impunity for bigotry and vast inequalities in commercial life and civil society", rätten till privatliv blir till en slags fångenskap i hemmet, och "democratic politics itself" blir nånting att fly ifrån. "All of this" konstaterar Duggan, "adds up to a corporate culture managed by a minimal state, achieved by the neoliberal privatization of affective as well as economic and public life."⁶²

Även Susan Stryker, amerikansk professor i genusvetenskap, har använt sig av begreppet homonormativitet, men då utifrån sina erfarenheter som transperson i HBTQ-sammanhang. Homonormativitet, menar Stryker, även om det inte har benämnts på det sättet, har länge varit en viktig del i transpersoners positionering gentemot (ignoranta och transfobiska) lesbiska, bögar och cis-personer⁶³ inom HBTQ-rörelsen, som på olika sätt dels exkluderat både deras frågor och

⁶⁰ Duggan, *The Twilight of Equality?*, s. 49

⁶¹ Ibid, s. 50

⁶² Ibid, s. 66

⁶³ Cis-person syftar till en person som identifierar sig i enlighet med det juridiska och biologiska kön en blev tilldelad vid födseln, och som uppfyller samhällets normer kring hur denna könsidentitet ska komma till uttryck. Eller enligt RFSL:s begreppslista: en

deras direkta kroppsliga närvaro ur kampen och dels, på ett minst lika effektivt sätt, inkluderat dem, men på sina villkor, och därmed också osynliggjort transpersoners specifika erfarenheter. ”One operation of homonormativity exposed by transgender activism”, skriver Stryker, “is that homo is not always the most relevant norm against which trans needs to define itself.”⁶⁴

Skillnaderna i Strykera sätt att använda homonormativitetsbegreppet, i förhållande till Duggan, är att här täcker det även in mer mikropolitiska aspekter, medan Duggans begrepp används på en mer makropolitisk nivå.⁶⁵

Även Jasbir K. Puar, docent i genusvetenskap, intresserar sig för homonormativa ideologier och mer specifikt för hur de länkar samman sexualpolitik med statlig krigsföring, nationalism och imperialism, genom vad Puar kallar homonormativ nationalism eller *homonationalism*. I Puars USA har det här en tydlig koppling till deras ”9/11” och det efterföljande ”kriget mot terrorism”, som tillät konstruktionen av en gemensam (arbisk/muslimsk) fiende. Genom att konstruera ”fienden” som misogyn och homofobisk, samtidigt som den egna nationen, genom att effektivt koptera *vissa* (läs: vita, homonormativa) önskvärda queera subjekt, lyfts fram som progressiv och inkluderande, konstruerar den homonationalistiska politiken effektivt, både en utvecklad nationalism, men också en förstärkt heterosexuell norm.⁶⁶ För samtidigt som HBTQ-personer erkänns, assimileras och inkluderas i det liberala hetero(/homo)normativa projektet och (vissa) queers därmed inte längre konstrueras som perverterade, eller misstänkliggörs och kriminaliseras, används de istället, och blir ett medel för, den nyliberala staten att konstruera, dels sig själv, som öppen, tolerant, inkluderande, och dels de rasifierade ”andra” som det precis motsatta. Här, visar Puar, finner USA en tydlig allierad i Israel. Också Israel bygger sin politik på samma ideologier. Arberna/muslimerna/palestinierna görs till misogynna, homofoba terrorister, en nationernas fiende att enas emot. Så, även om vissa homos under vissa förutsättningar inkluderas, är de privilegierade positionerna fortfarande reserverade och märkta efter klass, kön, etnicitet och sexualitet. Och för de som faktiskt inkluderas är inkluderingen villkorad, efter heteronormativa standards.⁶⁷

person vars juridiska kön, biologiska kön, könsidentitet och könsuttryck är linjärt, hänger ihop och alltid har hängt ihop enligt normen. <http://www.rfsl.se/?p=410>

⁶⁴ Stryker, *Transgender History, Homonormativity, and Disciplinarity*, s. 149

⁶⁵ Ibid, s. 155

⁶⁶ Puar, *Terrorist assemblages: homonationalism in queer times*, s. 39

⁶⁷ Ibid, xii

1.8 Tidigare forskning

Den tidigare forskning jag känner till på området sammanfaller, av förklarliga skäl, till stor del med den forskning jag precis presenterat som mina teoretiska perspektiv. När det gäller teoretiska perspektiv i stort är det framför allt discipliner som genusvetenskap och Mellanösternstudier eller Islamic Studies som intresserat sig för normbrytande sexualiteter i någon form av Mellanösternkontext. Även inom litteraturvetenskap förekommer det studier med fokus på homosexuella representationer i klassisk, och/eller modern skönlitteratur, samt i teologiska texter.

Ofta har fokus legat på manlig homosexualitet⁶⁸, medan lesbiskhet eller andra normbrytande sexuella praktiker och subjektiviteter inte ägnats särskilt stort intresse. Undantag är Habibs och Al-Ghafaris texter.

Överlag är den tidigare forskningen på det här området inte särskilt omfattande. Någon studie som fokuserar specifikt på HBTQ-organisering känner jag inte till. Än mindre någon studie som intresserar sig för dess relation till ett föreställt ”Väst”. När det gäller Israel/Palestina som kontext, har det forskats en hel del på den nationella konflikten, inte sällan med genusperspektiv⁶⁹, men någon studie som intresserat sig för normbrytande sexualiteter har jag inte hört talas om, sexualitet över huvud taget verkar sällan inkluderas när den nationella konflikten mellan Palestina/Israel, teoretiseras inom akademien.⁷⁰

Således vill jag hävda att den här uppsatsen är motiverad, och jag hoppas att den ska bidra till väcka ett fördjupat intresse både för HBTQ-organisering i Israel/Palestina generellt, samt dess relation till ett föreställt ”Väst” och idén om en global HBTQ-rörelse.

2. Analys

2.1 Hemsidornas upplägg och innehåll

Agudas engelskspråkiga hemsida innehåller överrubrikerna: *The Aguda*, *Articles*, *Tourism* och *Maps*. Genom fliken *Tourism* kan en klicka sig vidare till *Gay Israel* som är organiserad enligt sex huvudflikar. Fem representerar städer och en rymmer mer generell information om Israel som land och resmål.⁷¹ *Al-Qaws* engelska hemsida är strukturerad enligt huvudrubrikerna: *About us*, *Our Work*, *Media Room*, *Support Us*, *Resources*, samt *Contact Us*. För en tydligare visuell karta över innehållet och layouten på hemsidorna, se bilaga 1 och 2.

⁶⁸ Se t.ex.: Joseph Massad, Khalid Duran, Rudi Bleys, Arno Schmitt & Sofer Jehoeda, Brian Whitaker, Everett K. Rowson & J.W. Jr. Wright, Khaled El-Rouayheb, Abdelwahab Bouhdiba och Ibrahim Mahmood.

⁶⁹ Se t.ex. Nira Yuval-Davis, Rhoda Kanaaneh och Simona Sharoni.

⁷⁰ Hochberg, *Introduction: Israelis, Palestinians, Queers: Points of Departure*, s. 505

⁷¹ För Jerusalem och Dead Sea fungerar inte länkarna riktigt. För att komma åt informationen om dessa städer behöver en konsekvent byta ut ”boys.co” i adressen till ”glbt.org”. <http://tourism.boys.co.il/en/deadsea/articles.php?articleID=15> blir exempelvis <http://tourism.glb.org.il/en/deadsea/articles.php?articleID=15>

2.2 Aguda

2.2.1 Equal rights – en vision som inkluderar alla?

Aguda – The National Association of GLBT in Israel, eller *Agudat HaHomoseksualim, HaLesbiyut, HaBiseksualim, VeHaTranseksualim BeYisrael* som den heter på hebreiska (aguda betyder förening eller förbund) grundades 1975 som en “non-profit organization dedicated to the advancement and protection of the rights of the gay community in Israel”⁷². Målen med verksamheten presenteras under rubriken *About us*:

Our vision

Full equality and acceptance for gays, lesbians, bisexual and transgender people in Israel

Our mission is to

- represent and protect the rights of GLBT people in Israel
- fight discrimination based on sexual orientation or gender identity
- advocate for legal and social changes
- promote health and wellbeing of GLBT individuals
- provide professional social and educational services
- archive and preserve the history of the community

Med utgångspunkt i detta skulle jag vilja hävda att Aguda konstruerar sig själva och sina motståndsstrategier utifrån ett tydligt MR-paradigm. Ord som *equality* och *acceptance* förekommer återkommande och tillskrivs stor betydelse. När de räknar upp sina ”missions” är det rätten till hälsa, rätten till utbildning, juridiska rättigheter och kampen mot diskriminering som lyfts fram, i kombination med en utökad synlighet, inte minst genom att dokumentera HBTQ-rörelsens historia. Under rubriken *Our work – legal services* säger de sig uttryckligen jobba med, och representera, HBTQ-samhället ”on all matters relating to human and civil rights, community legal issues, court petitions and administrative appeals”⁷³. Baserat på hur deras verksamhet senare skrivs fram på hemsidan i stort, skulle jag dock vilja hävda att det framför allt är sådana rättigheter en skulle kunna identifiera som *homonormativa*, t.ex. rätten att gifta sig och bilda familj, som fokuseras.⁷⁴

⁷² Se <http://gibt.org.il/he/aguda/articles.php?articleID=1627>

⁷³ Under rubriken *Our work – legal services*. Min kursivering.

⁷⁴ Se t.ex. artikel *So many relationships*, som verkar koppla ihop öppna relationer, eller att dejta många, med en ytlighet som associeras till ”Väst”. Även artikeln *My father has a ladder* handlar om rättigheter kopplade till familj, barn och äktenskap.

Under samma rubrik skriver de också: "Ultimately, our aim is to secure for GLBT people the same rights and legal benefits enjoyed by the wider community." Här kan en undra vilket "wider community" de syftar till, eftersom de rättigheter och fördelar som står inskrivna i lagen ser olika ut för olika människor. För judiska bosättare på Västbanken gäller t.ex. israelisk civillag, medan palestinierna i samma område lyder under israelisk militärlag.⁷⁵ "Permanent residents" åtnjuter inte samma rättigheter som israeliska medborgare, och för palestinier utan medborgarskap går det knappast att tala om några "legal benefits". Och detta oavsett om de definierar sig själva som HBTQ-personer eller inte. Att tala om rättigheter i största allmänhet blir av den anledningen tämligen problematiskt. Utifrån förutsättningen att de skriver för ett föreställt "Väst", måste en fråga sig hur det kommer sig att de här och, ska vi se, på många andra ställen, väljer att inte kommentera ockupationen och dess konsekvenser när det gäller mänskliga rättigheter. Vad detta säger om relationen till "Väst" eller tanken på en global HBTQ-rörelse (Gay International), kommer jag att fortsätta diskutera.

2.2.2 Essentiella homosexualiteter – "Do you want to meet others like you?"

När det gäller synen på (homo)sexualitet, är det framför allt essentialistiska perspektiv som dominerar. Under rubriken *Get Involved* står det till exempel: "We welcome new members of all ages and backgrounds. One of the benefits of joining the Aguda is that you will meet people just like you." Detta kan tyckas motsägelsefullt – å ena sidan välkomnar Aguda medlemmar med alla möjliga olika bakgrunder, å andra sidan hävdar de samtidigt alla medlemmars likhet. Här verkar finnas en bakomliggande föreställning om en gemensam, essentiell, fast identitet – den som HBTQ-person. Men vilka är det som inkluderas i det begreppet? Vilka är det som utgör "people just like you"? Om jag, utifrån Agudas engelska hemsida, skulle ge mig på att försöka besvara det, måste svaret bli: först och främst mansidentifierade judar. Generellt ges väldigt stort utrymme för män att berätta sina historier, som i t.ex. Moti Dromits artiklar, artiklarna om Thomas Schmidt och artikeln "*My father has a ladder*". (Män är dessutom starkt överrepresenterade på de bilder som förekommer på hemsidan.) I löpande text fastslås dessutom tvåkönsnormen konsekvent, endast när det handlar om transpersoner specifikt, omfattas de av språket. "People just like you" verkar därtill ha en tydlig etnicitet, eller religiositet eller hur en nu väljer att tolka den judiska identiteten, som på många sätt skrivs fram som central. Den verkar snarast vara en självklarhet. Frågan är vad denna utgångspunkt gör för förståelsen av andra identiteter? Hur den judiska identiteten relaterar

⁷⁵ <http://www.fib.se/utrikes/item/1288-fn-kommitte-kritiserar-israelisk-aparthoid>

till andra identiteter? Utöver den judiska identiteten, och ofta i kontrast till den, upprättas också den *arabiska*. Som t.ex. under rubriken *Our work - Youth at risk network*, där det står: “Our team of professionals provides support and services to help Israeli and Arab youth, and other populations at risk.” Här upprättas en språklig skillnad mellan israeler och araber, vilken verkar förutsätta att israeler är icke-araber. Vidare under rubriken *Project Rescue: Gay Palestinians* konstrueras araben inte bara som muslim, utan också muslimen som i behov av räddning:

As in most Muslim societies, life for gays in the Palestinian Authority is filled with fear and danger. Cases of persecution, torture and sometimes execution without trial are not unusual.

I stället för att betona det generella problemet med homofobi och det våld och den rädsla den genererar i de flesta samhällen, väljer de att understryka det muslimska. Samtidigt som det muslimska samhället preciseras framför andra görs HBTQ-personerna i det palestinska samhället till en homogen grupp vars karaktäristika är rädsla och skräck. Bara genom rubriken “Project Rescue: Gay Palestinians”, konstrueras de som offer i behov av räddning. Här blir det problematiskt. Vad är det dessa palestinier ska räddas ifrån? En förtryckande, mördande regim. Och *till* vad är det de ska räddas? Texten fortställer: “Because of the perception of shared fate, the Aguda helps those who come to Israel to advance their interests against the authorities, helping them obtain refugee status and settle in other countries. In the interim period, until they find permanent arrangements, the Aguda tries to assist with finding housing and work, representation before the immigration and security authorities and, where appropriate, legal representation in court.” Det hela låter ganska okomplicerat, de problem som skulle kunna uppstå för de palestinska HBTQ-personer som faktiskt väljer att ”ta sin tillflykt” till Israel tonas ner⁷⁶ och det faktum att palestinier i princip inte får asyl i Israel (förutom i vissa fall via UNHCR), samt att, från Israel, söka asyl i ett tredje land inte heller det är enkelt, verkar ovidkommande.

Det är också intressant med föreställningen om ett ”delat öde”. Vad berättar en sådan föreställning? Kanske skulle en kunna tolka det som ett uttryck för *strategisk essentialism*. Ett sätt att tydligare positionera sig gentemot ett heteronormativt majoritetssamhälle. Eller ett sätt att tydligare alliera sig och skriva in sig i en förestäld global HBTQ-rörelse, eller vad Massad skulle kalla GI. Avsikten verkar i alla fall vara att konstruera en likhet, ett ”vi” som delar samma öde.

⁷⁶ Både *Al-Qaws* och *Aswat* beskriver t.ex. situationer där palestinska HBTQ-personer i Israel riskerar att utsättas för dubbel diskriminering, dels i egenskap av att vara palestinier i ett israeliskt sammanhang, dels i egenskap av att vara HBTQ-person i ett heteronormativt sammanhang.

Om en läser texten utifrån förutsättningen att de skriver för en potentiell allierad i ett föreställt "Väst", kanske avsikten också kan relateras till en vilja att presentera organisationen i gott ljus, som inkluderande och ansvarstagande. Å andra sidan skulle en också kunna läsa meningen "because of the perception of shared fate" som ett sätt att positionera sig bortom detta – att de inte alls är intresserade av att utmåla sig själva som räddande hjältar utan snarare som offer på lika villkor. Oavsett vilket blir det problematiskt, eftersom hela stycket antyder att problemen finns i de ockuperade palestinska områdena, och lösningen i Israel. Hotet att åtalas, torteras och avrättas av de egna myndigheterna skrivs fram som de palestinska HBTQ-personernas största och enda rädsla, medan det hot som många palestinier upplever från israeliska myndigheter utelämnas, trots att ockupationen drabbar både homo- som heterosexuella. Eller med Puar: "Delinating Palestine as the site of queer oppression /.../ effaces Israeli state persecution of queer Palestinians. Israeli state persecution of queer Israelis – because Israel is hardly exempt from homophobic violence toward its own citizens regardless of religious or ethnic background – is erased in this trickle-down model of sloganeering."⁷⁷ På så sätt är detta, om inte ett direkt uttryck för homonationalism, så i alla fall en text med tydliga kopplingar till en homonationalistisk retorik.

Det är viktigt att poängtera att exemplen ovan utgör undantag, då det i princip är de enda gångerna på Agudas engelska hemsida som andra etniciteter eller folkgrupper, utöver den judiska, omnämns. I övrigt förblir den judiska identiteten som utgångspunkt, dominerande. Ifall detta även präglar den faktiska verksamheten eller om det bara är så den beskrivs för den engelskspråkiga läsaren kan jag inte veta. Inte heller kan jag veta huruvida verksamheten presenteras på motsvarande sätt på hebreiska. I det här sammanhanget får jag nöja mig med att konstatera att för en föreställd europeisk/amerikansk läsare är det på det här sättet de definierar sig och sina kollektiv. Det får mig återigen att fundera på vilka föreställningar om "Väst" som genomsyrar en sådan definition. Vilka är de tänkta läsarna i det här sammanhanget? Att det är potentiella allierade verkar klart, men på vilket sätt? Är det potentiella HBTQ-turister de talar till? Eller potentiella inflyttare från en judisk diaspora? Eller handlar det kanske om föreställda allierade zionister, de som Jason Ritchie, amerikansk doktorand i antropologi, skriver om:

While the significance of tolerance of homosexuality as a marker of liberal democratic modernity has perhaps declined in recent Israeli political discourse /.../ that narrative still retains considerable currency in the United States and Europe, where liberal Zionists,

⁷⁷ Puar, *Terrorist Assemblages*, s.17

especially queer liberal Zionists, frequently deploy it to represent Israel as “an oasis of liberal tolerance in a reactionary religious backwater”.⁷⁸

Hur pass mycket har bilden av ”Väst” här formats av den islamofobiska diskursens utbredning efter USA:s ”9/11”? Om det finns ett ”riktigt” svar på dessa frågor, kanske det spelar mindre roll. Av större betydelse är hur det läses. Vilket också beror på läsaren. I mitt fall är jag självklart påverkad av min forskningsansats och de föreställningar jag satt mig ut för att granska, det bestämmer till stor del hur jag läser texten. Men det är också viktigt att förstå min egen bakgrunds begränsningar. Det faktum att jag själv, genom min position som vit, västerländsk HBTQ-person, utgör en del av vad Massad skulle kalla GI, sätter sin prägel på vad jag ser, och utifrån vilket perspektiv.

”en privilegierad position” skriver de Los Reyes, innebär också ett ”avskärmande från vissa erfarenheter av förtryck och följaktligen också ett begränsat kunskapsfält. En fråga som kan ställas är om dessa privilegier överhuvudtaget kan avläras och vad detta i så fall innebär för möjligheten att få tillträde till kunskaper som ligger bortom de privilegierades blick.”⁷⁹ Detta tänker jag gäller både för mig, som forskare, men i det här sammanhanget också för *Aguda*, som genom sin koppling till den israeliska staten och i sin tur den israeliska statens koppling till ”Väst”, inte minst dess nära relation till USA,⁸⁰ erhåller en helt annan position, och ett helt annat erkännande än dess palestinska motsvarigheter.

2.2.3 Motståndstrategier – identitetspolitik och strävan efter erkännande

Under rubriken *About us* finns två texter skrivna av dåvarande ordföranden i Aguda - Mike Hamel. Den första artikeln *From the Chair* handlar om tyske Thomas Schmidt, vars partner var en av de som mördades på *BarNoar* 2009. När artikeln skrevs i februari 2011 hade Schmidts tillfälliga israeliska visum precis gått ut och han hade uppmanats att lämna landet. Ett kränkande beslut baserat på homofobi, argumenterar artikeln:

Israel became Thomas's home. Israel is the place he chose to make his home with his partner, where he was planning to make a family with the man he loved. Israel is where the love of his life is buried; Israel is where Nir's Family became his own family. The ministry's

⁷⁸ Ritchie, *How Do You Say “Come Out of the Closet” in Arabic?*, s.559-560

⁷⁹ de Los Reyes, *Postkolonial feminism*, s. 239

⁸⁰ För mer om relationen mellan Israel och USA, se Puar, i *Terrorist Assemblages*

decision to deny him this right is an evil one, stemming from homophobia, from xenophobia and hatred.

Här skulle en absolut, menar jag, kunna tala om *homonormativitet*. Hela argumentationen drivs fram genom att konstruera en självklar tvåsamhetsnorm och en slags universell längtan efter familj. Kanske handlar det om att försöka etablera en slags igenkänning, för att på så sätt vinna sympati, förståelse och *erkännande* genom att få gehör för sin sak. Kanske är det bara rent strategiskt, ett sätt att ge staten vad de vill höra, för att nå målet med permanent uppehållstillstånd åt Thomas och framtida liknande fall. Artikeln använder sig också tydligt av idén om Israel som en öppen, liberal, tolererande stat. ”Tell him (premiärministern) how important the LGBT community in Israel is. /.../ We need you to raise your voice *in a way that will be heard in Jerusalem*.”⁸¹ Kanske är även detta ett rent strategiskt val, inte desto mindre, är det nära på omöjligt för mig att inte läsa det som ett uttryck för *homonationalism*. När Hamel skriver ”We must continue to fight for our equal rights in the Israeli society.”, måste jag än en gång fråga mig vilka ”we” det är som åsyftas, vems rättigheter det är ”we” ska kämpa för? Det verkar fullständigt förståeligt och viktigt att Aguda väljer att hjälpa Thomas, både med tanke på att hans partner var aktiv inom organisationen, men också eftersom det kan vara viktigt för kommande liknande fall. Den judiska diasporan är stor. Kanske är det den de skriver för? Men när Thomas’ historia uppmärksammas utan att ställa det i relation till, eller ens nämna, alla palestinska flyktingar som fördrivits från sina hem och fortfarande inte får återvända och som varken får uppehållstillstånd eller medborgarskap, blir det otroligt problematiskt. Och det säger också något om nationsskapande. Vem är den israeliska nationen till för? För judar, javisst, så är staten konstruerad. Men verkligheten är ju mer komplex. Vilka möjligheter har Aguda att lyfta palestiniernas rättigheter här, att inte isolera kampen för HBTQ-rättigheter från andra mänskliga rättigheter? I relation till det stora nationella intresset kring dödsskjutningarna, med närvaron av den israeliske presidenten, samt Agudas kamp för erkännande som central strategi, vore det kanske rimligt att anta att det påverkar handlingsutrymmet. Samma sak gäller för organisationens delvisa finansiering av staten. Icke desto mindre, bidrar den här artikeln i hög grad till den homonationalistiska politik som Aeyal Gross (professor på Tel-Aviv University, Faculty of Law och f.d. juridisk rådgivare för Aguda mellan 1998-2005) i en tidigare artikel på hemsidan talar om som ett sätt för den israeliska staten att upprätthålla bilden av en liberal, rättighetsvärnande, tolerant, modern demokrati:

⁸¹ Min kursivering

For years now, gay rights have served as a fig leaf for Israeli democracy, and the gay community itself has sometimes played in a role in this game. Rights for which we fought hard and which we won in difficult battles, including legal battles involving state opposition to GLBT rights, are being co-opted by the state, sometimes with our cooperation, so it can present itself as a progressive liberal democracy and gain legitimacy for its actions.⁸²

Den andra artikeln *From the Chair- To the Promissed Land*, publicerad i mars 2011, handlar, med den judiska påskhögtiden som ram, återigen om Thomas Schmidt. De bibliska referenserna är många, och det är de överlag i artiklar på Agudas hemsida. Två gånger om året bjuder Aguda in till högtidsmåltider; under påsken och under *Rosh Hashanah* – det judiska nyåret. Det är främst i samband med dessa tillfällen som referenserna till Gamla Testamentet, eller Tanach, förekommer flitigt i artiklar och nyhetsbrev. Men även överlag har den judiska identiteten en central plats. Under rubriken *Our work - Cultural and social activities*, presenteras t.ex. de återkommande ”cultural and traditional events” som Aguda anordnar under året, samtliga exempel som räknas upp är kopplade till judiska högtider. Ett annat exempel finns under rubriken *FAQs*, där frågan ställs: “I am gay and religious, is there a group I can join?” Svaret lyder: “Sure. There is a group called Bat Kol that supports Lesbian Orthodox women, and another group, Havruta, that is mainly for Orthodox men.” *Religious* blir här synonymt med att vara jude.

Men för att återgå till artikeln om Thomas Schmidt. Texten börjar pompöst:

From slavery to freedom, from oppression to salvation and redemption, the story of the Exodus is without doubt the most defining moment of our people’s history. It is this story which marks the birth of the Jewish people as a nation.

Hamel fortsätter sedan med att konstatera att medan världen skakar av tsunamis och politiska jordbävningar, vänder Aguda blicken mot “the individual human being, women and men, young and old, who are often crushed by bureaucratic systems and the homophobic society we all live in”. Genom att fokusera på Thomas’ öde verkar texten vilja tydliggöra det individuella perspektivet. Eller som det står:

This is just one example where one individual becomes the world for us. This is just one example of one human being who expressed his desire to make Israel his home, where he seeks his personal freedom, his own personal exodus. /.../ It is our mission to make sure

⁸² Ur artikeln *Harvey Milk was Here*, se under rubriken *Articles* på Agudas hemsida

that every person will enjoy this sense of freedom and liberation on this special night. It is our mission to make sure that every person will be able to live his or hers' life with sense of liberation and pride.

Utgångspunkten är tydlig. Det handlar om individen. Och det handlar om kollektivet.

Kopplingen däremellan skrivs fram genom ett nästan mantra-lik upprepande av nyckelord som *liberation* och *freedom*, centrala ord för en nyliberal politik. Och kanske också för en global HBTQ-rörelse? Att läsa den här texten med Massad skulle definitivt stämpla den som ett uttryck för *Gay International*, med dess självklara utgångspunkt i en homosexuell identitet och dess för givet tagna globala relevans. Artikeln rymmer också en explicit uppmaning till människor utanför Israel, att vara en del av Agudas firande: "I would like to personally invite you to be a part of our family on this special night. If you are in Israel, come and join us. If you are far away, be with us by making it possible for us to give this family Seder experience to someone else." Hur en skulle delta utan att vara närvarande specificeras inte här, men i andra artiklar som handlar om samma högtid, är uppmaningen mer explicit: "So whether you are Jewish or *just a gay tourist*, and you found yourself in Israel during the Passover holiday, don't just stay in your hotel. Come and join us for this magical evening of tradition and fun. If you want to contribute even more, donate a few Shekels for this evening, or even come earlier and help us with the arrangements. And as you know, gay people love meeting tourists..."⁸³ Här finns således två föreställda kollektiv som uppmaningen riktar sig emot – judar och turister. Vilket inte verkar vara samma sak. Utifrån ett judiskt perspektiv beskrivs högtiden som något centralt för den personliga friheten, befrielsen och stoltheten. Således konstrueras juden som i behov av detta. Samtidigt skrivs de fram som minst lika intresserade av turister. Turisterna däremot, konstrueras som enbart intresserade av andra "gays", deras behov att uppnå befrielse skrivs implicit fram som obefintligt. Så hur kommer det sig då att Aguda bjuder in och vill att turister ska delta i högtiden? Det är svårt att svara på. Men att de har ett intresse av att inkludera ett föreställt "Väst" är uppenbart. Och det föreställda "Väst" konstrueras som något annat än det egna kollektivet, inte minst när det gäller befrielse.

En annan intressant artikel, utifrån strävan efter erkännande, är tidigare nämnda *Harvey Milk Was Here*, där Aeyal Gross diskuterar konsekvenserna av dödsskjutningen på BarNoar. Å ena sidan, menar han, öppnade det möjligheten till statligt erkännande, å andra sidan medförde det också en risk att fullständigt koopteras av staten, och detta på bekostnad av en radikalare analys, som bland annat understryker vikten av att erkänna andra förtryck och

⁸³ Ur artikeln: *Lil Seder at the Aguda*, se under rubriken *Articles* på Agudas hemsida

diskrimineringsgrunder än bara sexuella preferenser, inte minst ockupationens konsekvenser för mänskliga rättigheter. Att Gross faktiskt vågar tala om och ta ställning emot ockupationen, gör att artikeln sticker ut från det övriga materialet på hemsidan. I slutändan landar dock artikeln i att fördelarna med den nationella uppmärksamheten, väger över nackdelarna:

When Shimon Peres declared at the rally that “it’s okay to be different and proud”, I wanted to tell him that I do not seek his permission. But isn’t such a statement from the president, broadcast to TV screens all over the country, likely to help children struggling with issues of sexuality and gender identity? Any embrace offered by the establishment can be resisted, but we must remember the price – we may end up sacrificing the opportunity to broadcast the message that “it’s OK to be gay” (and lesbian, and transgender...) to every TV screen across the country.⁸⁴

Även om inkluderingen sker på bekostnad av en radikalare analys, blir budskapet ändå i slutändan att det är en nödvändighet. Låt oss inte splittras inom HBTQ-rörelsen, manar Gross – “It is now time to make amends, both internally and externally. We should focus our energy not on struggles within the GLBT community, but on providing assistance to GLBT youth, and on fighting homophobia and all forms of discrimination and prejudice.” En skulle kunna tolka detta som ett uttryck för *strategisk essentialism* – Gross och Aguda försöker samla och ena HBTQ-rörelsen kring ett gemensamt mål. Men att de grupper som ställde sig kritiska till demonstrationerna efter dödsskjutningarna skulle vara intresserade av den israeliska statens erkännande, på bekostnad av en radikal kritik mot ockupationen, verkar knappast troligt. Då verkar Puars resonemang kring homonationalistiska ideologier passa bättre:

The politics of recognition and incorporation entail that certain – but certainly not most – homosexual, gay, and queer bodies may be the temporary recipients of the “measures of benevolence” that are afforded by liberal discourses of multicultural tolerance and diversity.⁸⁵

Artikeln *Aguda Honored by Israeli President* förtydligar Agudas position. Bara rubriken säger en hel del om deras inställning till presidenten, som någon som kan *förära* deras verksamhet. I det här fallet handlar det om ett statligt pris. "I found it tremendously significant that a national entity (the President's Residence) hosts, for the first time, community members and honors them with

⁸⁴ <http://www.glbtor.org.il/en/news/articles.php?articleID=1586>

⁸⁵ Puar, *Terrorist Assemblages*, xii

the Award- for me it meant another step forward in being officialy recognized by the state", kommenterar en talesperson från Aguda. Än en gång konstrueras statligt erkännande som ett mycket viktigt mål.

2.2.4 Gay Israel – en judisk nation

Gay Israel, som en når via fliken "tourism", skiljer sig från Agudas övriga material eftersom den inte finns på hebreiska, utan enbart på engelska, tyska, spanska och ryska⁸⁶, och således enbart riktar sig till en utomisraelisk publik - turister. Detta, att en HBTQ-organisation som säger sig jobba för "full equality and acceptance for gays, lesbians, bisexual and transgender people *in Israel*"⁸⁷, väljer att konstruera och driva en hel sida enbart riktad till turister, finner jag väldigt intressant. Och detta dessutom med en märklig avsaknad av HBTQ-fokus. Med Tel Aviv som stort undantag är det enbart på ett fåtal ställen som det överhuvudtaget kommenteras. Hur ska en förstå detta? Vad är syftet? Vilka motiv ligger bakom? Det ligger nära till hands att tolka detta utifrån Massads *Gay International*, eller Puars idéer om *homonationalism*. Här finns en tydlig riktning *utanför* Israel, en möjlighet att presentera *sin bild* av Israel för en tänkt europeisk/amerikansk kontext. Och samtidigt som nationen Israel här konstrueras för de potentiella turisterna, konstrueras också givetvis mottagaren – det föreställda "Väst". Vilka är det en försöker nå? En möjlig läsning är att den primära målgruppen är den judiska diasporan. Utifrån vilka språk Aguda valt att använda sig av – spanska, tyska, ryska och engelska – skulle det inte vara långsökt att relatera det till de genom historien stora judiska befolkningarna i t.ex. Ryssland, USA, Tyskland och Spanien. Om så är fallet, måste en fortfarande fråga sig hur det kommer sig att just dessa judiska grupper är mer intressanta än t.ex. de som är bosatta i andra delar av Mellanöstern eller Afrika? Och så är jag tillbaka igen i *Gay International* och *homonationalism*. Men först, åter till konstruktionen av den israeliska nationen.

Under rubriken *History* redogör Gay Israel för sin syn på Israels historia. Som jag kommenterat tidigare, med Foucault, är historien alltid en konstruktion och ett uttryck för en maktrelation. Vad som skrivs in i historien är inte en gång för alla givet. Således måste den här framställningen läsas som både selektiv och subjektiv. Så, hur konstrueras då historien här för det föreställda "Väst"? Eftersom mina egna kunskaper kring Israels historia (eller historier!) är oerhört bristfälliga, blir det svårt för mig att utvärdera vad de inkluderat och exkluderat i beskrivningen. Det jag dock kan se, är de rent språkliga perspektiven. Inte minst är användningen av uttrycket "the new state", "newly born state", eller "the young country", intressant, eftersom

⁸⁶ De tyska och spanska versionerna verkar dock inte fungera.

⁸⁷ Ur Agudas "vision", min kursivering

det, menar jag, etablerar, inte minst genom att associera till nyfödda barn, bilden av att där innan inte fanns något *liv*. Vidare, under rubriken *Culture* står att läsa:

Israel is a state of many national groups. It consists of Jews who came from all corners of the globe (from 5 continents and more than 100 countries), and as such the state is eclectic combining different cultures and customs that the new immigrants brought along with them.

Återigen konstrueras Israel som en strikt *judisk* nation, bestående av judar som kommit ifrån hela världen. Allt annat, eller alla andra, görs oväsentliga.

2.2.5 Tillgängliga stereotyper

Utmärkande på *Gay Israel*, är fliken som handlar om Tel Aviv. Klickar en på den länkas en vidare till en ny sida – *Tel Aviv Gay Vibe*, i samarbete med *Aguda* och datingsiten *Atraf*. Om HBTQ-perspektivet på Gay Israel i övrigt är försvinnande, är det här dominerande. I alla fall när det gäller bögar. Utgångspunkten här är helt klart den manliga blicken, och ett manligt behov, som konstrueras i princip enbart i termer av sex. Under *Tel Aviv Guide – Hot spots* beskrivs t.ex. stranden Hilton Beach:

Hilton Beach is Israel's unofficial gay beach. The beach is a great place to get to know other men and learn about the gay scene of Israel. Fit men with tight bathing suits check each other out, chat and make plans for the weekend, and the atmosphere is lively and fun.

Stranden beskrivs även under *Discover Tel Aviv – Places Must See*:

Everybody knows that this is our beach. This is where Tel Aviv's finest strut their stuff in designer bathing suits and friendly smiles. We told you it would be hot! Girls, you're always welcome at Hilton beach, but Alma beach is a great place to hang out with the babes.

Män är utgångspunkten, kvinnor blir något slags tillägg. Kvinnoidentifierade HBTQ-personer, antar jag ska känna sig lockade av rubriken *Hey girls*. Det första som *erbjuds* här, för det presenteras verkligen som ett erbjudande, är andra kvinnor eller kvinnoidentifierade personer:

Whether you like femmes, butches, dykes, gender queers, or lipstick lesbians, Tel Aviv's diverse lesbian community has it ALL. Gorgeous lesbians indulge on our beaches, hang in our clubs and turn heads on the street.

Den här beskrivningen stämmer bra överens med hur resten av sidan framställer HBTQ-personer – som säljande objekt, tillgängliga ”sevärdheter” som ska locka turisterna till staden och lova dem tillfredsställelse. Med en queerteoretisk blick skulle det inte alls vara svårt att kritisera den här sidan för att konstruera och reproducera stereotyper, inte minst av ”Bögen” vars största intressen här skrivs fram som fest och sex. (Undantaget skulle väl vara då under *Hey Girls*, som är ända stället på sidan där det pratas om familj och barn, vilket säger en hel del om vilket kön som förväntas vara intresserad av detta.) Också konstruktionen objekt/subjekt känns problematisk. Unga, vältränade, tillgängliga, *inhemska* kroppar görs till objekt för läsaren/turisten/*konsumenten*, i dess ständiga jakt efter tillfredsställelse. Sara Ahmed skriver:

Som feministiska postkoloniala forskare visat oss är Orienten sexualiserad, men det sätt på vilken den är sexualiserad inbegriper kontingensen i det ”vem” som möter ”det”. /.../ det (Orienten) är också begärt av Väst i egenskap av att vara det som ”Västvärlden” själv antas sakna. Denna fantasi om brist, om det som ”inte finns här”, formar begäret efter vad som är ”där”, på så vis att ”där” blir synligt vid horisonten som det som ”tillhandahåller” vad som saknas.⁸⁸

Kanske skulle en kunna förstå *Tel Aviv Gay Vibe* på det här sättet – som ett tillhandahållande av vad ”Väst” antas sakna, vilket med min läsning i så fall skulle vara tillgängliga objekt. Med en sådan läsning skulle det inte heller vara långt borta att blanda in Joseph Massad och hans kritik av GI för att ägna sig åt kulturell imperialism. Hur skulle Massad läsa den här sidan? Som *GI*? Som sexuell exploatering? Eller kanske är det som han själv skriver, att de hänger ihop.

If Orientalists and anthropologists depicted the sexual practices of Arabs with keen interest in the sexual desires of Arab men, many Western writers and tourists as mentioned above would travel to Arab countries to fulfill their desire for Arabs. /.../ It is in this context of continued Western sex tourism and increasing anthropological attention to same-sex

⁸⁸ Ahmed, *Vithetens hegemoni*, s. 159

practice among men in the Arab world that Western human rights groups began to pay special attention to the violation of the “rights” of “homosexuals” in Arab countries.”⁸⁹

Oavsett vilket, kan jag i alla fall konstatera, att för *Tel Aviv Gay Vibes* marknadsföring av Tel Aviv som semesterort är föreställningar om ”Väst” centrala.

I princip lika centrala verkar de vara för Aguda generellt. Under rubriken *Get Involved - Businesses supporting the Aguda* riktar sig Aguda direkt till företag:

Your business does not need to be gay owned or gay operated – just gay-friendly! By tapping into the GLBT marketplace you will not only see your business grow but you will also be rewarded with strong loyalty, as GLBT people are more likely to buy from businesses that market directly to them.

Här blir marknaden en allierad och en metod för att nå målet med *equality* och *liberation*. Men alliansen verkar i första hand handla om pengar och kapital. Att ”marknaden” skulle ha ett genuint intresse av att främja HBTQ-kampen, skrivs fram som oviktigt, det centrala är att det finns pengar att tjäna. Och detta i sin tur blir ett medel för Aguda att nå sina mål. Det nyliberalistiska tankegodset för tankarna till Duggan och den homonormativa ideologin. Villkorat erkännande. Majoritetssamhällets *vinster* av att inkludera. Avväpnade, anpassade aktivister. Kanske är det inte detta Aguda såg framför sig när de skrev det här avsnittet. Men med Duggans kritiska begreppsapparat är det definitivt en möjlig läsning. Här finns också tydliga bakomliggande essentialistiska föreställningar om HBTQ-personer som relativt lättmanövrerade och förutsägbara.

Angående marknadens profitering på queera identiteter, eller marknadens kooptering av den politiska kampen, skriver socialantropologen Fanny Ambjörnsson: ”Frågan är om inte vissa av de queera tankarna passar just den kapitalistiska marknaden som hand i handske. Att vara gränsöverskridande, söka nya uttryck och aldrig låsa sig vid en enhetlig identitet, innebär ju ständigt nya identiteter och positioner för marknaden att exploatera och utforska.”⁹⁰ Kanske innebär detta också, i sin tur, ständigt nya marknader för *HBTQ-organisationer* att utnyttja och använda. Frågan är vem som i slutändan *tjänar* på det hela.

⁸⁹ Massad, *Desiring Arabs*, s. 38

⁹⁰ Ambjörnsson, *Vad är queer*, s. 216

2.3 Al-Qaws

2.3.1 Homosexualitetens ontologi – kulturessentialism eller kritik mot ett eurocentriskt tolkningsföretade?

Al-Qaws har funnits som självständigt registrerad NGO sedan 2007.⁹¹ Innan dess var de som var drivande i att starta upp organisationen aktiva inom *Jerusalem Open House*. Huvudkontoret ligger i Jerusalem, men de är även aktiva i Haifa, Yaffa och Ramallah. Målen för verksamheten ställs upp som följer:

- To contribute to the building of a Palestinian LGBTQ community based on activism and to integrate this community within the public sphere at various levels;
- To help destabilize established structures that serve to reinforce gendered norms in order to orient our society in a direction that encompasses our values;
- To deepen the level of social awareness and positive response to new ideas that evolve freely at a distance from age-old entrenched principles such as the power of a centralized discourse, and to empower among individuals the feeling of responsibility and partnership within society;
- To participate in the development of an alternative vision for our sexual and gender identities, that is firmly rooted in the specific culture and history of our society.

I rapporten *Al-Qaws Strategic Plan 2009-2010* skrivs målen lite annorlunda, t.ex. är ett av målen att “contribute to the development of an alternative sexual and gender identity model that is informed by Arab and Palestinian cultures, values, and history and that does not blindly conform to the Western model”. Under *Our work – Social Change* skriver de vidare:

/.../ hegemonic Western narratives of homosexuality – with their emphasis on “visibility” and “coming out of the closet” – are inadequate for two related reasons: in the first place, such discourses do not effectively capture or respond to the actual needs and experiences of LGBTQ Palestinians, and secondly, they empower our most vocal opponents to represent us – LGBTQ Palestinians – as something foreign and inauthentic.

Här urskiljs explicit både ett föreställt ”Väst” och en specifik palestinsk kultur. Både här och återkommande på resten av hemsidan är det tydligt att *Al-Qaws* strategi, mål och verksamhet

⁹¹ Enligt Al-Qaws’ ”strategic plan” för 2009-2010, som nås på hemsidan under About us – Reports, eller via: <http://www.alqaws.org/q/sites/default/files/Al-Qaws%20Strategic%20Plan%202009-2010%20%28PDF%29.pdf>

utgår ifrån en kulturspecifik förståelse. Med detta inte sagt att den skulle vara kulturessentialistisk. Snarare uppfattar jag det som ett motstånd mot detsamma. Specificeringen av det palestinska, är ett led i en kritik av en slags eurocentrisk universalism. Istället för att acceptera den ”västerländska modellen”, ifrågasätter de dess universella relevans – vad som kan appliceras på ”Väst” behöver därmed inte vara giltigt för alla, överallt. Bakomliggande är en tydlig postkolonial analys. Att specificera och understryka det typiska med den palestinska kontextens kulturella arv och sociala koder blir ett sätt att utmana det västerländska tolkningsföreträdet, eller som Butler skulle säga, att hävda sig själv som subjekt. Det blir även ett sätt att gå i dialog med Massad och hans kritik av *GI*, där han hävdar att homosexualitet som identitetsposition är en västerländsk konstruktion. Att lyfta fram den specifika erfarenheten av att leva som palestinsk HBTQ-person i Palestina/Israel blir ett sätt att medvetet tillskriva det autenticitet. Och detta utan att konstruera nya essentiella identitetspositioner för palestinier. Både under *Media Room – Before You Write* och *FAQs*, är det centrala budskapet att ”Palestinians are a diverse group...”, med många varierande erfarenheter, viljor, behov och strategier.

Överlag skriver Al-Qaws mycket om skillnaderna mellan en västerländsk förståelse av vad det innebär att vara HBTQ-person och betydelsen av att ”komma ut”, och hur det inte behöver vara lika centralt eller betyda samma sak för en HBTQ-person i Palestina. Även om avsikten är att dekonstruera och synliggöra de myter, fördomar och direkta missuppfattningar som finns om palestinska HBTQ-personer i relation till ”Väst”, så innebär detta också givetvis att *Al-Qaws* konstruerar egna bilder av ”Väst”. Med en onyanserad blick skulle det kunna läsas som att västerländska HBTQ-personer *alltid* strävar efter att ”komma ut”, samt att hela identitetsproblematiken för HBTQ-personer i ”Väst” skulle vara ovidkommande. Västerländska personer som har sex med personer av samma kön konstrueras både som självklart homosexuellt identifierade, och, om inte redan öppna med detta, så i sådana fall förr eller senare på väg ”ut”. Under *FAQs* står det:

Many LGBTQ Palestinians understand their gender and sexual identities in ways similar to many Westerners. Specifically, many LGBTQ Palestinians view sexual behavior and sexual identity as interconnected. Many Palestinians, however, do not share this view: participating in same-sex behavior, in other words, does not make one “lesbian” or “gay.” Even those of us who identify as LGBTQ often understand our identities differently than many Westerners.

Och vidare:

Another important difference between LGBTQ Palestinians and many Westerners is that our various identities – gender, sexuality, nationality, etc. – are connected in complicated ways and less purely compartmentalized. In actuality, this is probably the case among all human beings, because our identities, wherever we come from, cannot generally be neatly separated. But the unique context in which most LGBTQ Palestinians live – a context simultaneously characterized by sexism, homophobia, racism, and lack of freedom – only highlights the connections between sexual, gender, and national identity and makes it impossible to view one in isolation from the others.

Här blir *identitet* ett nyckelbegrepp för att beskriva både heterogeniteten inom det palestinska HBTQ-kollektivet, men också för att särskilja det specifika i en palestinsk erfarenhet ifrån ett föreställt västerländskt HBTQ-kollektiv. I sin förståelse av identitetens betydelse för den västerländska HBTQ-rörelsen och hur denna skiljer sig i förhållande till den palestinska, rör de sig således relativt nära Massads resonemang och hans kritik av *GI*. Dock landar Al-Qaws i en helt annan slutsats. För dem kan det fortfarande vara nödvändigt både att förhålla sig till och alliera sig med "Väst", inte minst för att kunna presentera fler möjliga sätt att tänka kring och förhålla sig till sin sexualitet och sexuella praktiker. Det blir ett sätt att sprida och fördjupa kunskapen om hur den palestinska HBTQ-organiseringen ser ut och kunna revidera de myter och fördomar som cirkulerar. Al-Qaws nöjer sig inte med att konstatera att identitet och sexuella praktiker inte nödvändigtvis, som i den västerländska modellen, behöver gå hand i hand. Istället väljer de aktivt att undersöka detta. Att utforska identiteters betydelser blir en uttalad strategi i en process för att vinna större förståelse för hur olika typer av förtryck kan samverka. I *Strategic Plan* står det:

Although it might seem, on the surface, a simple question, the issue of identity, especially for LGBTQ Palestinians, is incredibly complex. And so we are developing an internal discourse about our multiple identities and exploring the connections between our different struggles as LGBTQs and as Palestinians. We are planning to hold three self-development retreats on issues such as identities, the "other," diversity, etc.

2.3.2 Intersecting missions

Under rubriken *About us - Who are we?* beskriver organisationen sig som en grupp palestinska aktivister som gemensamt jobbar för att bryta ner könsrelaterade och heteronormativa barriärer, i

kampen för "equality and inclusion". Att beskriva sig själva som just aktivister verkar viktigt och återkommer hela tiden. Andra perspektiv som framstår som viktiga är rättighetsperspektivet, med betoning på ord som *inkludering*, *jämlikhet* och *frihet*. De betonar också vikten av "social change" och nödvändigheten i en närvarande feministisk maktanalys:

alQaws strives for the social change and liberation that result from directly challenging and breaking oppressive social structures. We therefore view the adoption of 'feminism' as a means to break existing power relations and challenge hegemony in society to be a must. Hence we reaffirm our rejection of all forms of oppression in its various manifestations, whether these be patriarchal, economic, nationalistic or ethnic, in order to ensure genuine inclusivity in our community and for other marginalized groups.

Här skriver Al-Qaws aktivt in sin kamp i andra kamper. Den intersektionella analysen är genomgående. Under *About us – Missions & Goals* blir det än mer uttalat:

We view our mission as intersecting with a wider movement to create an open and accepting society that celebrates diversity in all its forms.

Al-Qaws är också tydliga med att aktivt ta ställning emot ockupationen, i deras analys finns en tydlig koppling mellan homofobi och andra former av förtryck. De skriver under *FAQs*:

In addition to these pressures emanating from the family and from society, LGBTQ Palestinians, like all Palestinians, face the problem of being Palestinian in a context where Palestinians are regularly discriminated against and marginalized. LGBTQ Palestinians, in other words, are a double minority – as LGBTQ persons in Palestinian society and as Palestinians living in Israel and the Occupied Palestinian Territories.

På frågan "What is life like for LGBTQ Palestinians in Israeli gay culture?" är svaret direkt:

The Israeli gay community is a microcosm of Israeli society in general, which privileges Israeli Jews and marginalizes Palestinians. Within gay Israeli spaces and the Israeli gay community, LGBTQ Palestinians face similar forms of discrimination that they face in their daily lives.

2.3.3 Gay International – ett strategiskt måste eller en frivillig strävan?

Att göra gemensam kamp med andra organisationer och nätverk verkar vara en genomgående strategi. Framför allt i rapporten *Al-Qaws Strategic Plan 2009-2010* beskrivs samarbeten med bl.a. *Aswat*, men även kontakter med utländska allierade som hjälper till finansiellt. T.ex. står det i rapporten om en ”fundraising tour” i Holland. ”We hope this tour will open new doors for Al-Qaws and enable us to explore new opportunities and to expand our supporters’ network”, skriver de. Under *Our Work – Social Change* utvecklar de detta ytterligare:

Al-Qaws will continue to establish contact and engage in ongoing dialogue with other LGBTQ organizations and social justice organizations on the international level. This communication is hugely important to us in terms of learning from our peers, informing them of our work, and examining successful strategies on LGBTQ issues in other countries. We have received many expressions of interest in and support for our work from the wider LGBTQ community. This support has been very encouraging for our team and has highlighted the value of our work.

Att söka allierade i och utanför Palestina är uppenbarligen en viktig del i Al-Qaws arbete. Det blir tydligt inte minst när de berättar om sina planer för kommande releaser av publikationer och artiklar. Releaserna, berättar de, ska förläggas till fem utvalda politiska dagar – ”international and local occasions” – som t.ex. *Världsaidsdagen* och *Internationella dagen för mänskliga rättigheter*, ”that will increase our presence in the wider social discourse and mark Al-Qaws as a meaningful player in the wider struggle for social justice”⁹². Här handlar det om att bredda kampen. Att aktivt konstruera sig själva som en del i en större rörelse – en global, gränslös kamp för mänskliga rättigheter.

Det skulle vara intressant att höra hur Joseph Massad skulle resonera kring detta. Med all sannolikhet skulle han fördöma det som ännu ett uttryck för Gay International. Men just i det här fallet, kan en verkligen tala om att ”Western human rights advocates” gett sig ut för att ”försvara de oförmögna”⁹³?

Utgångspunkten för Massad är konstruktionen av kategorierna ”gay” och ”lesbian”. De har i grunden ingen universell giltighet, menar han, utan “can only be universalized by the epistemic, ethical, and political violence unleashed on the rest of the world by the very international human

⁹² Se *Strategic Plan 2009-2010*, s. 11

⁹³ Massad, *Desiring Arabs*, s. 37-42

rights advocates whose aim is to defend the very people their intervention is creating. In doing so, the human rights advocates are not bringing about the inclusion to the homosexual in a new and redefined human subjectivity, but in fact are bringing about her and his exclusion from this redefined subjectivity altogether while simultaneously destroying existing subjectivities organized around other sets of binaries, including sexual ones.”⁹⁴

Men är det verkligen det Al-Qaws sysslar med här? Eller underlättar för andra västerländska aktörer att syssla med? Överlag upplever jag den här förståelsen av GI som ganska problematisk, om en tillämpar den på lokala icke västerländska HBTQ-organisationer. Det nästan framtvingar en förståelse av deras arbete som i grunden passivt och avhängigt av att västerländska ”human rights advocates” skulle vara de drivande. I min läsning av Al-Qaws’ text, ligger agensen helt i deras händer. Relationen till, och samarbetena med, västerländska aktörer, är aktiva val i en medveten strategi. Eller? Jag inser också att min egen bakgrund är av stor betydelse här. För mig är den västerländska modellens giltighet självklar. Så självklar att det till och med är svårt för mig att teoretisera bortom. Det är klart att Al-Qaws använder sig av västerländska partners! Det är klart att de måste förhålla sig till homosexualitet som en identitetsposition, och att de tar upp kampen för rätten att ”öppet” hävda sin sexuella identitet! I en global samtid, hur skulle det kunna se ut på något annat sätt? Hur skulle en politisk kamp kunna se ut på något annat sätt? Kanske är det precis det som är Massads poäng. Oförståelsen från västerländska HBTQ-aktivister inför andra kulturella kontexters modeller. Den västerländska modellens *förkrossande* allmängiltighet. *Political violence*. Al-Qaws har makten i sina egna händer, tänker jag. Men hur skulle deras arbete se ut om de valde bort allting som Massad skulle identifiera som GI? Skulle det över huvudtaget vara möjligt? Det är ett ämne för en annan uppsats. En uppsats som skulle vara beroende av intervjuer och kanske även observationer.

3. Sammanfattning och slutdiskussion

De HBTQ-organisationer som jag undersökt bedriver inget isolerat arbete, tvärtom har de båda en tydlig riktning och ambition att nå ut med sitt arbete utanför den egna kontexten, inte minst genom sina engelskspråkiga hemsidor. Bara detta skulle en kunna tolka enligt Massads termer av *Gay International*. De förhåller sig ideligen, vill jag hävda, mer eller mindre kritiskt, mer eller mindre explicit, till en föreställd global HBTQ-rörelse, och ett föreställt ”Väst”. Inte minst genom den ständigt närvarande nationella konflikten mellan staten Israel och de ockuperade palestinska områdena, som sätter sin prägel på hur de respektive organisationerna formulerar sina verksamheter och mål. Här får konstruktionen av nationen en framträdande roll. Hos *Aguda* tar

⁹⁴ Massad, *Desiring Arabs*, s. 41

det sig framför allt uttryck i en, ibland direkt, ibland indirekt, mer eller mindre medveten, homonationalistisk retorik, som (för ett föreställt "Väst") bekräftar och framhäver staten Israel som modern, progressiv och inkluderande. Detta återspeglar sig dessutom i Agudas ansträngningar för att nå ut till västerländska turister. Hos Al-Qaws handlar det mer om att synliggöra det specifika hos en palestinsk erfarenhet, att lyfta fram mer nyanserade problembeskrivningar än de (israeliska/pro-israeliska) som konstruerar det palestinska samhället som hopplöst homofobt.

Men vilken betydelse får egentligen den här relationen till "Väst"? I Massads analys är den förödande, förgörande. Ännu ett uttryck för västvärldens imperialism. Ännu ett sätt för "Väst" att dominera, genom att döma ut. "While the premodern West attacked the world of Islam's alleged sexual licentiousness", skriver Massad, "the modern West attacks its alleged *repression* of sexual freedoms."⁹⁵ Synen på sexualitet är inte statisk, den förändras. Den västerländska modellens dominans, dock, den består, och förblir den enda riktiga, den enda *möjliga*. Men i en världsordning och en kunskapsregim där "Väst" fortfarande utgör normen, är det överhuvudtaget *möjligt* att bedriva en sexualpolitisk kamp, bortom "Västs" inflytande? Hur placerar en sin kamp utanför eller bortom den här maktrelationen? Kanske är det möjligt att konstruera en sexualpolitisk kamp, helt bortom identitetspositioner. Men hur undviker en i sådana fall risken att, just detta, skulle resultera i ännu ett sätt att konstruera annanhet, ännu ett sätt konstituera t.ex. "arabvärlden" som något essentiellt *annat*? Kanske är det kampen i sig som är problemet för Massad? Motstånd mot homofobi kanske inte går att kombinera med motstånd med eurocentrism eller västerländsk imperialism? Eller så gör det det. För Aguda som för Al-Qaws, verkar relationen till ett föreställt "Väst" vara mer eller mindre nödvändig, inte minst för att bygga allianser och utbyta erfarenheter. Dock kan det, framför allt enligt Al-Qaws' analys, bli problematiskt om det västerländska inflytandet är så starkt att den specifika erfarenheten av att leva som HBTQ-person i Palestina osynliggörs; att det blir västerländska modeller och värderingar som definierar och formulerar vad den palestinska HBTQ-kampen bör handla om; vilken strategi som bör användas, och vad som bör vara målet. För Al-Qaws verkar det att nå ut till "Väst", således handla lika mycket om ett behov av att sprida kunskap. Kanske skulle en kunna koppla det tillbaka till Rosenberg – om inte vi definierar oss, så kommer någon annan att göra det *åt oss*.⁹⁶ Kontakten med "Väst" blir en nödvändighet för att nå ut med sin kamp och sitt budskap, ett sätt att återta makten, över de egna definitionerna, de egna erfarenheterna och de egna kamperna. Det blir ett sätt att möjliggöra motstånd.

⁹⁵ Massad, *Desiring Arabs*, s. 37

⁹⁶ Rosenberg, *L-ordet*, s. 36, se tidigare i uppsatsen, under *Begreppsdefiniering - betydelsen av HBTQ*

När organisationerna skriver fram sina verksamheter och mål, skriver de också fram idéer om (homo)sexualitet. Agudas verksamhet, menar jag, präglas av en essentialistisk syn på homosexualitet. Här förekommer en hel del stereotyper och bakomliggande föreställningar om hur HBTQ-personer är, vad de gillar och hur de kan förväntas agera. Al-Qaws saknar en lika tydlig positionering. De pendlar snarare mellan essentiella och konstruktivistiska förhållningssätt. Å ena sidan handlar mycket text om att tillskriva sina medlemmar autenticitet, att erkänna dem som verkliga, på sina egna villkor. I det sammanhanget etableras ofta en essentialistisk hållning – här är vi, sådana här är vi. Detta ställa ofta i relation till föreställningar om västerländska HBTQ-personer. Å andra sidan grumlans ofta denna essentialistiska hållning och utmanas, genom texter som aktivt understryker skillnader, olikhet, konstruktion – sådana här *kan* vi vara, men också så här, sådana här kan vi vara *just nu*, sådana här kan vi vara imorgon. Den *homosexuella identiteten* är ingenting Al-Qaws' målgrupp nödvändigtvis måste dela. Inte heller strävan efter öppenhet.

De HBTQ-personer Aguda föreställer sig, representerar och konstruerar, framstår i de flesta fall vara unga, vältränade, stadsboende, mansidentifierade bögar, religiösa judar och israeler. Al-Qaws målgrupp å andra sidan konstrueras snarare som politiska aktivister och ockupationskritiker. Inställningen till ockupationen är överlag mycket mer explicit i Al-Qaws material, där de gör en tydlig koppling mellan homofobi och andra typer av diskriminering, och tydligt tar ställning emot ockupationen. Aguda är mera försiktiga i att uttala sig kring ockupationen. Materialet präglas dock, menar jag, av en relativt entydig homonationalistisk ideologi.

3.1 Förslag till vidare forskning

I en utökad undersökning skulle en kunna välja att arbeta med andra metoder, så som kvalitativa intervjuer eller fältstudier, för att på så sätt få en mer *direkt* tillgång till både djupare och mer uppdaterade resonemang och strategier. En skulle också kunna inkludera fler och jämföra andra typer av nätverks och organisationers sätt att arbeta. Det skulle vara väldigt intressant att göra någon form av jämförande studie med HBTQ-organisationer i en västerländsk kontext, t.ex. svenska RFSL, för att se hur idéerna bakom deras verksamhet korrelerar inte minst med föreställningar om *Gay International*. Om jag fick möjlighet att göra om min uppsats, eller ta mig an ämnet ifrån en annan vinkel, hade det varit just med en mer renodlad utgångspunkt i postkolonial teori, med fokus på *Gay International*. Hur fungerar Massads begrepp i praktiken? I vilken utsträckning går det att tala om *GI* inom palestinska respektive israeliska HBTQ-organiseringar? Och vilka effekter går i sådana fall att urskilja?

4. Käll- och litteraturförteckning

Ahlsén, Pernilla: *En fattig familjs bus tar bara fem minuter att riva: Livet i skuggan av konflikten.*

Stockholm: Norstedts, 2006

Ahmed, Sara: *Vithetens hegemoni.* Hägersten: Tankekraft förlag, 2011

Ambjörnsson, Fanny: *Vad är queer?* Stockholm: Natur och kultur, 2006

Barker, Philip: *Michel Foucault – An Introduction.* Edinburgh: Edinburgh University

Press, 1998

Beckman, Ludvig: Grundbok i idéanalys – Det kritiska studiet av politiska texter och idéer.

Stockholm: Santérius Förlag, 2005

Bergström, Göran & Boréus, Kristina: *Textens mening och makt: metodbok i*

samhällsvetenskaplig textanalys. Lund: Studentlitteratur, 2005

Butler, Judith: *Genustrubbel. Feminism och identitetens subversion.* 2:a upplagan. Göteborg: Daidalos,

2007

Butler, Judith: *Krigets ramar - När är livet sörjbart?* Hägersten: Tankekraft förlag, 2009

Butler, Judith: *Könet brinner! Texter i urval av Tiina Rosenberg.* Stockholm: Natur och Kultur,

2005

de los Reyes, Paulina & Mulinari, Diana: *Intersektionalitet - Kritiska reflektioner över (o)jämlikhets*

landskap. Malmö: Liber, upplaga 1:3, 2010

de los Reyes, Paulina (red): *Postkolonial feminism,* Hägersten: Tankekraft förlag, 2011.

Duggan, Lisa: *The twilight of equality? Neoliberalism, cultural politics, and the attack on democracy.* Boston:

Beacon Press, 2003

Habib, Samar: *Female Homosexuality in the Middle East: Histories and Representations.*

New York: Routledge, 2007

Haraway, Donna: Situerade kunskaper: Vetenskapsfrågan inom feminismen och det partiska

perspektivets privilegium, i *Apor, cyborger och kvinnor: Att återuppfinna naturen.* Översatt till

svenska av Måns Winberg. Original utkom 1991. Stockholm: Östlings Bokförlag

Symposion, 2008

Kanaaneh, Rhoda: *Birthing the Nation: Strategies of Palestinian Women in Israel.* Berkeley:

University of California Press, 2002.

Lagrange, Frédéric: Male Homosexuality in Modern Arabic Language, i *Imagined*

Masculinities, Male Identity and Culture in the Modern Middle East, Mai Ghousseub &

Emma Sinclair-Webb (red). London : Saqi, 2000

Lykke, Nina: *Genusforskning – en guide till feministisk teori, metodologi och skrift.* Stockholm: Liber, 2009

Massad, Joseph A: *Desiring Arabs.* London & Chicago: The University of Chicago Press, 2007

- Morris, Benny: *1948 and After: Israel and the Palestinians*. Oxford: Clarendon Press, 1994
- Puar, Jasbir K: *Terrorist assemblages: homonationalism in queer times*. Durham och London: Duke University Press, 2007
- Rosenberg, Tiina: *L-ordet. Vart tog alla lesbiska vägen?* Stockholm: Normal förlag, 2006
- Rosenberg, Tiina: *Queerfeministisk agenda*. Stockholm: Atlas, 2002
- Scheman, Naomi: Queering the Center by Centering the Queer: Reflections on Transsexuals and Secular Jews, i *Feminists Rethink the Self*, Tientjens Meyers (red). Oxford: Westview Press, 1997
- Spivak, Gayatri Chakravorty: Subaltern Studies: Deconstructing Historiography, i *The Spivak reader: selected works of Gayatri Chakravorty Spivak*, Donna Landry och Gerald MacLean (red). New York: Routledge, 1996
- Whitaker, Brian: *Unspeakable love, Gay and Lesbian Life in the Middle East*. London: Saqi Books, 2006

Artiklar

- Al-Ghafari, Iman: Is There a Lesbian Identity in the Arab Culture? *Al-Raida*, Vol. XX, No. 99 (Fall 2002-2003), s. 86-90
- Amireh, Amal: Between Complicity and Subversion: Body Politics in Palestinian National Narrative. *South Atlantic Quarterly*, Vol. 102, No. 4 (2003), s. 742-72.
- Dunne, Bruce: Power and Sexuality in the Middle East. *Middle East Report*, No. 206, (Spring 1998), s. 8-11, 37
- Dunne, Bruce: Homosexuality in the Middle East: An Agenda for Historical Research. *Arab Studies Quarterly*, Vol. 12, No. 3-4 (1990), s. 55-82
- Hochberg, Gil Z: Introduction: Israelis, Palestinians, Queers: Points of Departure. *GLQ: A Journal of Lesbian and Gay Studies*, Vol. 16, No. 4 (2010), s. 493-516
- Massad, Joseph. A: Re-Orienting Desire: The Gay International and the Arab World. *Public Culture*, Vol. 14, No. 2 (Spring 2002), s. 361-385
- Massad, Joseph. A: The Intransigence of Orientalist Desires: A Reply to Arno Schmitt. *Public Culture*, Vol. 15, No. 3 (Fall 2003), s. 593-594
- Puar, Jasbir: Citation And Censorship: The Politics Of Talking About The Sexual Politics Of Israel. *Feminist Legal Studies*, Vol. 19, No. 2 (2011), s. 133-142
- Ritchie, Jason: How Do You Say "Come Out of the Closet" in Arabic? Queer Activism and the Politics of Visibility in Israel-Palestine. *GLQ: A Journal of Lesbian and Gay Studies*, Vol. 16, No. 4 (2010), s. 557-575

Schmitt, Arno: Gay Rights versus Human Rights: A Response to Joseph Massad. *Public Culture*, Vol. 15, No. 3 (Fall 2003), s. 587-592

Stryker, Susan: Transgender History, Homonormativity, and Disciplinarity. *Radical History Review*, No. 100 (Winter 2008), s. 145-157

Wright, Susan: The politicization of "culture". *Anthropology Today*, Vol. 14, No. 1 (1998), s. 7-15

Web

Aguda: <http://gibt.org.il/en/aguda/>, 2013-06-03

Gay Israel: <http://tourism.gibt.org.il/en/>, 2013-06-03

Al-Qaws: <http://www.alqaws.org>, 2013-06-03

Aswat: <http://www.aswatgroup.org/>, 2013-06-03

Jerusalem Open House: <http://joh.org.il/index.php/english>, 2013-06-03

Balfourdeklarationen: http://en.wikipedia.org/wiki/Balfour_Declaration, 2013-04-23

UD om Israel: <http://www.manskligarattigheter.se/sv/manskliga-rattigheter-i-varlden/ud-s-rapporter-om-manskliga-rattigheter/mellanostern-och-nordafrika?c=Israel>, 2013-06-03

UD om Palestina: [http://www.manskligarattigheter.se/sv/manskliga-rattigheter-i-varlden/ud-s-rapporter-om-manskliga-rattigheter/mellanostern-och-nordafrika?c=Palestinska områdena](http://www.manskligarattigheter.se/sv/manskliga-rattigheter-i-varlden/ud-s-rapporter-om-manskliga-rattigheter/mellanostern-och-nordafrika?c=Palestinska%20omr%C3%A5dena), 2013-06-03

RFSL om Israel: <http://www.rfsl.se/?p=3885>, 2013-06-03

RFSL om Palestina: <http://www.rfsl.se/?p=3567>, 2013-06-03

RFSL:s begreppslista: <http://www.rfsl.se/?p=410>, 2013-06-03

RFSL-rapport om UD:s landrapporter: <http://www.rfsl.se/public/LandrapportLow.pdf>, 2013-05-09

ILGA om Israel: <http://ilga.org/ilga/en/countries/ISRAEL/Law>, 2013-05-09

ILGA om Palestina:

<http://ilga.org/ilga/en/countries/PALESTINIAN%20TERRITORY,%20OCCUPIED/Law>, 2013-05-09

RFSL:s Internationella nyhetsbrev, 2007: http://www.rfsl.se/public/HBT_i_varlden_2_2007.pdf

<http://arbetaren.se/artiklar/omstritt-pride-i-jerusalem/>, 2013-04-28

<http://www.qx.se/samhalle/6740/att-komma-ut-ur-garderoben-i-palestina>, 2013-04-28

<http://www.fria.nu/artikel/89130>, 2013-04-28

<http://old.kvinnatillkvinna.se/article/3734>, 2013-04-28

<http://us.shalomlife.com/news/18365/first-gay-divorce-granted-in-israel/>, 2013-05-09

<http://ilga.org/ilga/en/article/nV6nl3a1Zl>, 2013-05-09

<http://henbloggen.wordpress.com/>, 2013-05-28

<http://www.haaretz.com/news/stop-using-palestinian-gays-to-whitewash-israel-s-image-1.6887>, 2013-06-04

<http://www.npr.org/2012/06/04/154279534/israel-presents-itself-as-haven-for-gay-community>, 2013-06-04

<http://www.fib.se/utrikes/item/1288-fn-kommitte-kritiserar-israelisk-apartheid>, 2013-06-19

Bilaga 1 – schematiska illustrationer över hemsidorna

Aguda		
→ The Aguda	→ Home	
	→ About Us	→ About Us
	→ Our Work	→ Our Work
		→ Cultural & Social Activites
		→ Social & Welfare Services
		→ Legal Services
		→ Youth at Risk
		→ R & D Network
	→ Get Involved	→ Get Involved
	→ FAQs	→ FAQs
	→ Newsletter	→ Newsletter
		→ February
		→ December
	→ Gallery	→ Gallery
	→ Contact Us	
→ Articles	→ (ett trettiotal artiklar)	
→ Tourism	→ Gay Israel	→ Israel
		→ Tel Aviv
		→ Jerusalem
		→ Dead Sea
		→ Haifa
		→ Eilat
→ Maps	→ Food	
	→ Body & Soul	
	→ Bars & Clubs	
	→ Shopping	
	→ Accomodation	
	→ Beaches	
	→ Community Center	
	→ Nation-wide	
	→ Events	

Illustration 1. (enligt 2013-05-14)

Gay Israel		
→ Israel	→ General info	
	→ History	
	→ Culture & Economics	
	→ Useful info	
	→ When to travel	
→ Tel Aviv	→ Tel Aviv Gay Vibe	→ Tel Aviv Guide
		→ Discover Tel Aviv
		→ Meet Locals
→ Jerusalem	→ About Jerusalem	
	→ Nightlife	
	→ Must See Places	
	→ Shopping	
	→ Culinary	
	→ Accomodation	
→ Dead Sea	→ About Dead Sea	
	→ Nature Spa	
	→ Must See Places	
	→ Culinary	
	→ Accomodation	
	→ Area Events	
	→ Negev	
→ Haifa	→ About Haifa & the North	
	→ Nightlife	
	→ Must See Places	
	→ Shopping	
	→ Culinary	
	→ Accomodation	
	→ City Events	
→ Eilat	→ About Eilat	
	→ Nightlife	
	→ Must See Places	
	→ Diving & Scuba Diving	
	→ Shopping	
	→ Culinary	
	→ Accomodation	
	→ City Events	
	→ Outside Eilat	

Illustration 2. (enligt 2013-05-14)

Al-Qaws	
→ About us	→ Who Are We
	→ Mission & Goals
	→ Our Philosophy
	→ Our Structure
	→ Reports
→ Our Work	→ Social Activites
	→ Cultural Events
	→ Individual Support
	→ Community Building
	→ Social Change
→ Media Room	→ In the Press
	→ Palestinian LGBTQ Community
	→ Before You Write
	→ FAQ
	→ Press Releases
→ Support Us	→ Become a Friend
	→ Activism
	→ Donations
	→ Our Supporters
→ Resources	→ Links
	→ Books & Films
	→ Academic Resources
	→ Arabic Resources
→ Contact Us	→ Forums
	→ Facebook
	→ Newsletter
	→ Contact Us

Illustration 3. (enligt 2013-04-22)

Bilaga 2 – hemsidornas förstasidor

האגודה
THE HODAN | THE NATIONAL LGBT TASK FORCE
הגוף הלאומי למאבק ולתמיכה בקהילה הגאה בישראל
THE ISRAELI NATIONAL LGBT TASK FORCE

العربية • עברית •

"acceptance and respect for the gay community and its members"
From the Aguda's vision

The Aguda | Articles | Tourism | Maps

Home | About Us | Our Work | Get Involved | FAQs | Newsletter | Gallery | Contact Us

Take a part
■ How to donate

May 2013

Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Welcome to the Aguda 05/01/2011

 We invite you to explore our website to find out who we are and what we do. Whether you live in Israel, or are considering emigrating (making Aliyah), or maybe just visiting our beautiful country, we hope the information provided here will help you.

[more info](#)

Help the Aguda Donate here

President Award for Volunteerism 2010

Authorized users • Contact • Branch Addresses • Publish in Twitter

Preserving individual rights association (RA) | St. Nahmani 28 Tel Aviv | PO 29523 Tel Aviv 61294 | Tel. 03-6205590 | Fax. 03-6205593

Illustration 1. Agudas förstasida (enligt 2013-05-07)

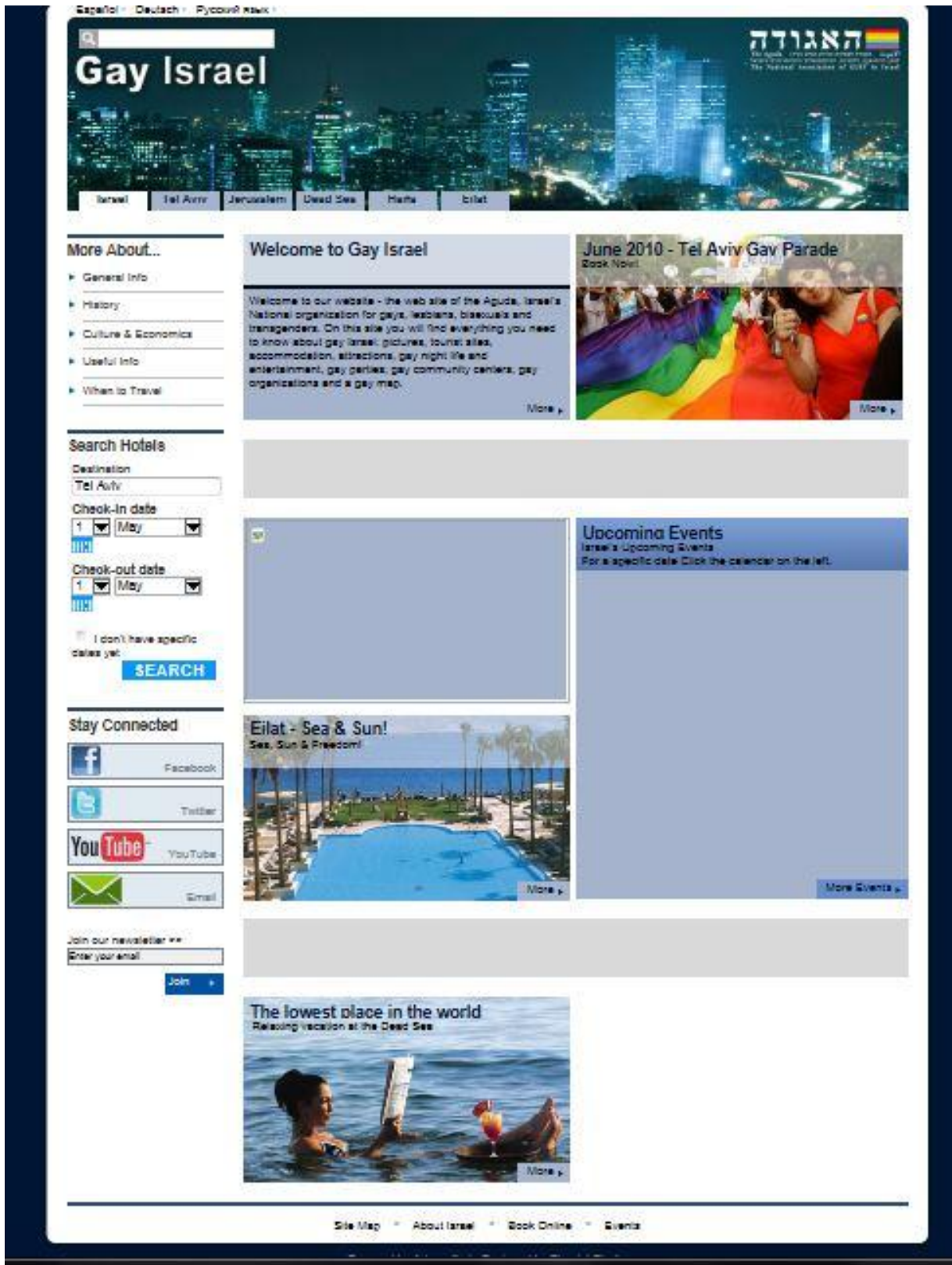

Illustration 2. Gay Israels förstasida (enligt 2013-05-07)

English العربية Home Search

القوس

About us Our Work Media Room Support Us Resources Contact Us

Join

Calendar

May

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Support

Facebook

Twitter

Events

Palestinian Queer Party
Friday, July 5, 2013 - 17:00 - 23:00

بدك تحكي؟ عندك تساؤل؟

من هويتك المثلية أو الجندرية أو عن ميولك الجنسية

خط اهتمام ومعلومات

072.222.0202
www.alqaws.org

Palestinian Queer Party

Palestinian Queer Party

Friday 12.04.2013
17:00 - 23:00
Comfort 13 Club
Comfort 13 st. Yaffa- TLV

القوس

Finding a safe space for Palestinian queer activism

By Brandon Davis

JERUSALEM (Ma'an) -- In 2008, Laila was a recent college graduate and committed anti-occupation activist in her hometown of Nablus. But there was one issue her groups could not adequately address: her sexuality.

"I started testing the waters, looking at what organizations are out there, what's the discourse," said Laila last month in Nablus.

Who are we?
alQaws for Sexual & Gender Diversity in Palestinian Society...
More >>

Al-Qaws in the Press
Articles about Al-Qaws, that have been published in the local and international...
More >>

Social Change
We believe that we have to work for social change... This is why we...
More >>

BEFORE YOU WRITE
Palestinians are a diverse group of people who live in virtually every...
More >>

Activism
The greater part of Al-Qaws's work is done by activists, in every...
More >>

ج. م - المجتمع الفلسطيني القوس للتعددية الجنسية والجندرية في
Al-Qaws for Sexual & Gender Diversity in Palestinian Society
Copyright © 2005, Al-Qaws. All rights reserved. Read the [Terms of Use](#) of Al-Qaws's website

Illustration 3. Al-Qaws förstasida (enligt 2013-05-07)

Bilaga 3 – karta

Illustration 1: Karta över Israel och de ockuperade Palestinska områdena. Källa: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Israel_and_the_Disputed_Territories_map.png

Konflikten mellan Israel och Palestina har skildrats på otaliga sätt. Inte sällan som en konflikt mellan olika värden, olika föreställningar, kopplade till kön och sexualitet. Beskrivningarna av det palestinska samhället som homofobt, misogynt och bakåtsträvande, och det israeliska som progressivt, modernt, gayvänligt, reproduceras ständigt. Inte minst för, av och i ”Väst”. Israeliska och palestinska HBTQ-personer får ofta se sin kamp koopteras och utnyttjas för en större politisk agenda. Men hur påverkar detta HBTQ-organiseringen i området? När de stora HBTQ-organisationerna själva beskriver sin verklighet, vilka idéer och föreställningar präglar deras arbete? När de själva sätter agendan, hur förhåller de sig till ett föreställt ”Väst”? I en nationell konflikt som sträcker sig långt utanför de egna gränserna, vilken betydelse får föreställningar om ”Väst” för den lokala HBTQ-organiseringen? I den här uppsatsen riktas fokus mot den israeliska HBTQ-organisationen *Aguda* och dess palestinska motsvarighet *Al-Qaws*. Båda har de omfattande engelskspråkiga hemsidor. Varför? Vad är det de vill säga? Och till vem?